

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2012

No. 25

LANDSVERORDENING van de 30^e augustus 2012 houdende wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Bijzondere opsporingsbevoegdheden en andere spoedeisende veranderingen)

IN NAAM VAN DE KONINGIN!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

- dat het in verband met de toenemende complexiteit en internationalisering van de criminaliteit, terrorisme en de daaruit voortvloeiende toename van de bedreiging van de rechtsstaat wenselijk is enkele bijzondere bevoegdheden tot opsporing op te nemen in het Wetboek van Strafvordering en in verband daarmee enige andere bepalingen te wijzigen;
- dat artikel 3, onderdeel a, van de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en St. Maarten in acht is genomen;
- dat bij de vaststelling van het ontwerp de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en St. Maarten in acht is genomen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel I

Het Wetboek van Strafvordering wordt gewijzigd als volgt:

A. Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

- 1°. de volgende definities worden toegevoegd:

aanbieder van een communicatiedienst:	de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf aan de gebruikers van zijn dienst de
--	--

- mogelijkheid biedt te communiceren met behulp van een geautomatiseerd werk, of gegevens verwerkt of opslaat ten behoeve van een zodanige dienst of de gebruikers van die dienst;
- gebruiker van een communicatiedienst: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die met de aanbieder van een communicatiedienst een overeenkomst is aangegaan met betrekking tot het gebruik van die dienst of die feitelijk gebruik maakt van een zodanige dienst;
- gegevens: iedere weergave van feiten, begrippen of instructies, op een overeengekomen wijze, geschikt voor overdracht, interpretatie of verwerking door personen of geautomatiseerde werken;
- opsporingsonderzoek: het onderzoek in verband met strafbare feiten onder gezag van de officier van justitie met als doel het nemen van strafvorderlijke beslissingen;
- voorwerpen: alle zaken en vermogensrechten.
- 2°. de begrippen "gegevensverkeer", "telecommunicatie" en "telecommunicatie-infrastructuur" en de daarbij behorende definities komen te vervallen;

AA. De aanvang van Boek 2 titel 1 vierde afdeling komt te luiden als volgt:

VIERDE AFDELING

PROCESSTUKKEN

Artikel 50a

1. De verdachte kan de officier van justitie dan wel, indien een gerechtelijk vooronderzoek is geopend, de rechter-commissaris schriftelijk gemotiveerd verzoeken door hem aangeduide processen-verbaal of andere voorwerpen bij de processtukken te voegen. Op dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk beslist.
2. Afwijzing van een verzoek als bedoeld in het eerste lid geschiedt schriftelijk en onder opgave van redenen. Van deze beslissing kan de

verdachte binnen drie dagen in beroep komen bij de rechter-commissaris dan wel, indien de afwijzing door de rechter-commissaris is geschied, bij het Hof van Justitie.

AAA. In artikel 111 wordt het derde en vijfde lid als volgt gewijzigd:

3. De zekerheidstelling voor de nakoming van de voorwaarden bestaat in de storting van geldswaarden door de verdachte of een derde.

5. De verdachte wordt op het eerste verzoek of de eerste vordering gehoord.

AAAA. Na artikel 114 wordt artikel 114a ingevoegd, dat komt te luiden als volgt:

Artikel 114a

1. Indien de opheffing geschiedt wegens het niet nakomen van voorwaarden, kan bij de beslissing tot opheffing de zekerheid vervallen worden verklaard aan het Land.

2. De beslissing geldt als een onherroepelijke uitspraak van de burgerlijke rechter en wordt als zodanig ten uitvoer gelegd.

3. Indien de verdachte zich na de opheffing van de schorsing aan de tenuitvoerlegging van het bevel tot voorlopige hechtenis onttrekt, wordt, indien dit nog niet is gebeurd, de zekerheid vervallen verklaard aan het Land. De zekerheid wordt eveneens, ook zonder dat de opheffing van de schorsing is bevolen, vervallen verklaard aan het Land, indien de verdachte de voorwaarde bedoeld in artikel 111, tweede lid onder b, niet nakomt. De beslissing wordt ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie gegeven. Het tweede lid is van toepassing.

B. In artikel 119a worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1°. het derde lid komt te luiden als volgt:

3. Voorwerpen die toebehoren aan een ander dan degene aan wie, in het in het eerste lid bedoelde geval, de geldboete kan worden opgelegd of degene aan wie, in het in het tweede lid bedoelde geval, het wederrechtelijk verkregen voordeel kan worden ontnomen, kunnen in beslag worden genomen indien:
- a. die voorwerpen, onmiddellijk of middellijk, afkomstig zijn van het misdrijf in verband waarmee de geldboete kan worden opgelegd onderscheidenlijk het wederrechtelijk verkregen voordeel kan worden ontnomen, en
  - b. voldoende aanwijzingen bestaan dat die voorwerpen aan die ander zijn gaan toebehoren met het doel de uitwinning van die voorwerpen te bemoeilijken of te verhinderen, en
  - b. die ander ten tijde van dat gaan toebehoren wist of redelijkerwijs kon vermoeden dat die voorwerpen van enig misdrijf afkomstig waren.

2°. na het derde lid wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. In het geval, bedoeld in het derde lid, kunnen tevens andere aan de betrokken persoon toebehorende voorwerpen in beslag worden genomen, tot ten hoogste de waarde van de in het derde lid bedoelde voorwerpen.

C. Artikel 119c komt te luiden als volgt:

Op het beslag, bedoeld in artikel 119a, is de Vierde Titel van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing, behoudens dat:

- a. voor het leggen van het beslag geen verlov van de rechter in eerste aanleg vereist is, noch vrees voor verduistering behoeft te bestaan;
- b. een maximum bedrag waarvoor het recht tot verhaal zal worden uitgeoefend in het proces-verbaal van inbeslagneming of het beslagexploit dient te worden vermeld;
- c. geen overeenkomstige toepassing toekomt aan voorschriften omtrent termijnen waarbinnen na het beslag de eis in de hoofdzaak dient te zijn ingesteld;
- d. voor roerende zaken die geen registergoederen zijn en rechten aan toonder of order ook volstaan kan worden met het door een opsporingsambtenaar opmaken van een proces-verbaal van inbeslagneming en het afgeven van een bewijs van ontvangst aan degene bij wie de voorwerpen in beslag zijn genomen;
- e. het niet in acht nemen van termijnen waarbinnen betekening van het beslag moet plaatsvinden, buiten de gevallen van artikel 119b, onderdeel b, geen nietigheid van het beslag meebrengt;
- f. geen overeenkomstige toepassing toekomt aan artikel 721 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De officier van justitie geeft, indien de hoofdzaak na het beslag ter terechtzitting aanhangig wordt gemaakt, daarvan zo spoedig mogelijk aan de derde schriftelijk kennis;
- g. geen overeenkomstige toepassing toekomt aan artikel 722 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- h. op in beslag genomen roerende zaken die in bewaring worden genomen de artikelen 141 tot en met 143 van toepassing zijn;
- i. de beëindiging van het beslag met inachtneming van de bepalingen van dit wetboek geschiedt.

D. Titel XIV van het derde boek komt te vervallen;

E. Onder vernummering van Titel XVII van het derde boek tot Titel XXII, worden na Titel XVI de volgende nieuwe titels ingevoegd, luidende:

TITEL XVII

Bijzondere bevoegdheden tot opsporing

Algemene bepalingen

Artikel 177h

1. Bevelen tot toepassing van een bevoegdheid als bedoeld in titel XVIII en XIX alsmede een wijziging, aanvulling, verlenging of intrekking daarvan worden schriftelijk gegeven. Aan een schriftelijk bevel staat gelijk een mondeling bevel dat, op straffe van nietigheid, binnen drie dagen op schrift is gesteld.
2. Een schriftelijk bevel vermeldt:
  - a. het misdrijf en in geval van verdenking indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
  - b. de feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat de wettelijke voorwaarden voor uitoefening van de bevoegdheid zijn vervuld;
  - c. de wijze waarop aan het bevel uitvoering moet worden gegeven, en
  - d. de geldigheidsduur van het bevel.
3. Elk bevel kan worden gewijzigd, aangevuld, verlengd of ingetrokken.
4. Onverminderd artikel 53 worden schriftelijke bevelen, alsmede de schriftelijke wijziging, aanvulling, verlenging en intrekking ervan, bij de processtukken gevoegd zodra het onderzoek dit toelaat.
5. Zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, die ten grondslag liggen aan de gegeven bevoegdheid, bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van het bevel, de vordering dan wel de overeenkomst tot toepassing ervan wordt beëindigd.
6. Teneinde toepassing te geven aan een bevel, als bedoeld in het eerste lid, kan een technisch hulpmiddel worden ingezet.
7. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld omtrent de technische eisen waaraan de hulpmiddelen, bedoeld in het zesde lid, voldoen, onder meer met het oog op de onschendbaarheid van de vastgelegde waarnemingen.

Artikel 177i

1. Een machtiging van de rechter-commissaris als bedoeld in titel XVIII wordt schriftelijk gegeven. Aan een schriftelijke machtiging staat gelijk een mondelinge machtiging die, op straffe van nietigheid, binnen drie dagen op schrift is gesteld.
2. De machtiging wordt gegeven op schriftelijke vordering van de officier van justitie. Aan een schriftelijke vordering staat gelijk een mondelinge vordering die binnen drie dagen op schrift is gesteld.
3. De vordering geeft het voorgenomen bevel kort weer en bevat een uiteenzetting omtrent de redenen welke tot de vordering aanleiding hebben gegeven.
4. De machtiging betreft alle onderdelen van het bevel. Indien ter uitvoering van het bevel een woning mag worden betreden, wordt dat uitdrukkelijk in de machtiging vermeld.
5. Indien voor een bevel van de officier van justitie een machtiging van de rechter-commissaris is vereist, is ook voor een wijziging, aanvulling of verlenging van dat bevel een machtiging vereist.
6. Onverminderd artikel 53 worden de in het eerste, tweede en vijfde lid bedoelde documenten bij de processtukken gevoegd zodra het onderzoek dit toelaat.

Artikel 177j

Bij ministeriële beschikking kunnen personen in de openbare dienst van de andere landen van het Koninkrijk of van een vreemde staat die voldoen aan in de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen eisen voor de toepassing van daarin aan te wijzen bevoegdheden met een opsporingsambtenaar gelijk worden gesteld.

Artikel 177k

1. De officier van justitie voegt de processen-verbaal en andere voorwerpen waaraan gegevens kunnen worden ontleend die zijn verkregen door de uitoefening van een van de bevoegdheden genoemd in de titels XVIII en XIX, voorzover die voor het onderzoek in de zaak van enige betekenis zijn, bij de processtukken.
2. Voor zover de processen-verbaal of andere voorwerpen mededelingen behelzen gedaan door of aan een persoon die zich op grond van artikel 252 zou kunnen verschonen indien hem als getuige naar de inhoud van die mededelingen zou worden gevraagd, worden deze processen-verbaal en andere voorwerpen onverwijld vernietigd.
3. Onverminderd artikel 53, vindt de voeging bij de processtukken plaats zodra het onderzoek dat toelaat.
4. Indien geen processen-verbaal van de uitoefening van één van de bevoegdheden, bedoeld in de titels XVIII en XIX, bij de processtukken zijn gevoegd, wordt van het gebruik van deze bevoegdheid in de processtukken melding gemaakt.

Artikel 177ka

1. De officier van justitie doet aan betrokkene schriftelijk mededeling van de uitoefening van de bevoegdheden, genoemd in de titels XVIII tot en met XIX, zodra het belang van het onderzoek dat toelaat. De mededeling blijft achterwege, indien uitreiking van de mededeling redelijkerwijs niet mogelijk is.
2. Als betrokkenen in de zin van het eerste lid worden aangemerkt:
  - a. de persoon ten aanzien van wie een van de bevoegdheden van Titel XVIII of XIX is uitgeoefend;
  - b. de gebruiker van een communicatiedienst als bedoeld in artikel 177r, eerste lid;
  - c. de rechthebbenden als bedoeld in de artikelen 177l, tweede lid, 177p, eerste lid en 177q, tweede lid.
3. Indien betrokkene de verdachte is, kan mededeling achterwege blijven, indien hij op grond van de processtukken met de bevoegdheidstoepassing op de hoogte kan komen.

Artikel 177kb

1. Zolang de zaak niet is geëindigd, bewaart de officier van justitie de processen-verbaal en andere voorwerpen, waaraan gegevens kunnen worden ontleend die zijn verkregen door toepassing van een bevoegdheid als bedoeld in titel XVIII en XIX, voor zover die niet bij de processtukken zijn gevoegd, en houdt deze ter beschikking van het onderzoek.
2. Zodra twee maanden verstreken zijn nadat de zaak geëindigd is en de laatste mededeling, bedoeld in artikel 177ka, is gedaan, doet de officier van justitie de processen-verbaal en andere voorwerpen, bedoeld in het eerste lid, vernietigen. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

3. Met een zaak die geëindigd is, wordt bij de toepassing van het vorige lid gelijkgesteld een voorbereidend onderzoek dat naar redelijke verwachting niet tot een zaak zal leiden.

Artikel 177kc

1. De officier van justitie kan schriftelijk bepalen dat gegevens die zijn verkregen door toepassing van een bevoegdheid als bedoeld in titel XVIII en XIX, kunnen worden gebruikt voor een ander strafrechtelijk onderzoek dan waartoe de bevoegdheid is uitgeoefend.
2. Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid, behoeven de gegevens, in afwijking van artikel 177kb, tweede lid, niet te worden vernietigd, totdat het andere onderzoek is geëindigd.
3. Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid worden alle stukken, die betrekking hebben op de uitoefening van de betreffende bevoegdheid bij de processtukken van de nieuwe zaak gevoegd.

Artikel 177kd

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voorschriften worden gegeven omtrent de wijze waarop de processen-verbaal en andere voorwerpen, die zijn verkregen door toepassing van een bevoegdheid als bedoeld in titel XVIII en XIX, worden bewaard en vernietigd en omtrent de wijze waarop de mededeling, bedoeld in artikel 177ka, wordt gedaan.

Artikel 177ke

Degene tot wie een vordering als bedoeld in de artikelen 177r, derde lid, 177s, 177t en artikel 177v is gericht neemt in belang van het onderzoek geheimhouding in acht omtrent al hetgeen hem terzake van de vordering bekend is.

Titel XVIII

Bijzondere bevoegdheden

Eerste afdeling

Planmatige observatie

Artikel 177l

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bevelen dat een opsporingsambtenaar een persoon planmatig observeert in geval van:
  - a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.
2. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek, indien het een misdrijf in het eerste lid, onderdeel a, bedoeld betreft dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert en indien het een misdrijf als in onderdeel b bedoeld betreft, bepalen dat ter uitvoering van het bevel een besloten plaats, niet zijnde een woning, kan worden betreden zonder toestemming van de rechthebbende.
3. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bepalen dat ter uitvoering van het bevel een technisch hulpmiddel kan worden

aangewend, voor zover daarmee geen vertrouwelijke communicatie wordt opgenomen. Een technisch hulpmiddel wordt niet op een persoon bevestigd, tenzij met diens toestemming.

4. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste zes weken. De geldigheidsduur kan telkens voor een periode van zes weken worden verlengd.

5. Het bevel tot planmatige observatie vermeldt, behalve de gegevens bedoeld in artikel 177h, tevens:

- a. de naam of een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de in het eerste lid bedoelde persoon;
- b. bij toepassing van het tweede lid, de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in dat lid, zijn vervuld, alsmede de plaats die zal worden betreden.

Tweede afdeling

Infiltratie

Artikel 177m

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert, kan de officier van justitie, indien het onderzoek dit dringend vordert, bevelen dat een opsporingsambtenaar deelneemt of medewerking verleent aan een groep van personen waarbinnen naar redelijkerwijs kan worden vermoed misdrijven worden beraamd of gepleegd.

2. In geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf kan de officier van justitie, indien het onderzoek dit dringend vordert, bevelen dat een opsporingsambtenaar deelneemt of medewerking verleent aan een groep van personen ten aanzien waarvan aanwijzingen bestaan dat daarbinnen een terroristisch misdrijf wordt beraamd of gepleegd.

3. De opsporingsambtenaar brengt bij de uitoefening van het bevel een ander niet tot strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht.

4. Het bevel tot infiltratie vermeldt, behalve de gegevens, bedoeld in artikel 177h, tevens:

- a. een omschrijving van de groep van personen;
- b. de wijze waarop aan het bevel uitvoering moet worden gegeven, daaronder begrepen strafbaar gesteld handelen, voor zover bij het geven van het bevel te voorzien.

5. Toepassing van het eerste en tweede lid vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke toestemming van de procureur-generaal.

Derde afdeling

Pseudo-koop of -dienstverlening

Artikel 177n

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bevelen dat een opsporingsambtenaar goederen afneemt van of gegevens, die zijn opgeslagen of worden verwerkt of overgedragen door middel van een geautomatiseerd werk, door tussenkomst van een aanbieder van een communicatiedienst afneemt van of diensten verleent aan een persoon in het geval dat:

- a. die persoon verdacht wordt van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. er aanwijzingen zijn van een terroristisch misdrijf.
2. De opsporingsambtenaar brengt bij de uitoefening van het bevel een ander niet tot strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht.
  3. Het bevel tot pseudo-koop of –dienstverlening vermeldt, behalve de gegevens, bedoeld in artikel 177h, tevens, de aard van de goederen, gegevens of diensten.
  4. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke toestemming van de procureur-generaal.

Vierde afdeling

Stelselmatig inwinnen van informatie

Artikel 177o

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bevelen dat een opsporingsambtenaar zonder dat kenbaar is dat hij optreedt als opsporingsambtenaar, stelselmatig informatie inwint over een persoon in geval dat:
  - a. die persoon verdacht wordt van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. er aanwijzingen zijn van een terroristisch misdrijf.
2. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste zes weken. De geldigheidsduur kan telkens voor een periode van zes weken worden verlengd.

Vijfde afdeling

Bevoegdheden in een besloten plaats

Artikel 177p

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bevelen dat een opsporingsambtenaar zonder toestemming van de rechthebbende een besloten plaats, niet zijnde een woning, betreedt, dan wel een technisch hulpmiddel aanwendt, teneinde die plaats op te nemen, aldaar sporen veilig te stellen of aldaar een technisch hulpmiddel te plaatsen teneinde de aanwezigheid of verplaatsing van een goed vast te kunnen stellen, in geval van:
  - a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.
2. Het bevel, bedoeld in het eerste lid vermeldt, behalve de gegevens, bedoeld in artikel 177h, tevens de plaats waarop het bevel betrekking heeft.

Zesde afdeling

Opnemen en onderzoek communicatie

Artikel 177q

1. De officier van justitie kan indien het onderzoek dit dringend vordert, na door de rechter-commissaris verleende machtiging, bevelen

dat een opsporingsambtenaar met een technisch hulpmiddel vertrouwelijke communicatie opneemt in geval van:

- a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert;
- b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.

2. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bepalen dat ter uitvoering van het bevel een besloten plaats, niet zijnde een woning, wordt betreden zonder toestemming van de rechthebbende. Hij kan, na door de rechter-commissaris daartoe verleende machtiging, bepalen dat ter uitvoering van het bevel een woning zonder toestemming van de rechthebbende wordt betreden, indien het onderzoek dit dringend vordert. In het geval bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, betreft het een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld. De artikelen 155 tot en met 163, met uitzondering van artikel 162, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Het bevel vermeldt, behalve de gegevens bedoeld in artikel 177h, tevens:

- a. ten minste één van de personen die aan de communicatie deelnemen en, indien het bevel communicatie betreft op een besloten plaats of in een vervoermiddel, bovendien een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van die plaats of dat vervoermiddel;
- b. bij toepassing van het tweede lid, de plaats die kan worden betreden.

4. In een geval als bedoeld in het eerste lid onder a. kan het bevel ten opzichte van een persoon, die zich op grond van artikel 252 kan verschonen van het geven van een getuigenis, uitsluitend worden gegeven, indien deze zelf als verdachte wordt aangemerkt.

5. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste vier weken. De geldigheidsduur kan telkens voor een termijn van ten hoogste vier weken worden verlengd.

6. Van het opnemen wordt binnen drie dagen proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 177r

1. De officier van justitie kan indien het onderzoek dit dringend vordert, na door de rechter-commissaris verleende machtiging, bevelen aan een opsporingsambtenaar dat met een technisch hulpmiddel niet voor het publiek bestemde communicatie die plaatsvindt met gebruikmaking van de diensten van een aanbieder van een communicatiedienst, wordt opgenomen, in geval van:

- a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert;
- b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.

2. Het bevel vermeldt, behalve de gegevens, bedoeld in artikel 177h, tevens zo mogelijk het nummer of een andere aanduiding waarmee de individuele gebruiker van de communicatiedienst wordt geïdentificeerd alsmede, voor zover bekend, de naam en het adres van de gebruiker en een aanduiding van de aard van het technisch hulpmiddel of de technische hulpmiddelen waarmee de communicatie wordt opgenomen.

3. Het bevel kan in het belang van het onderzoek ten uitvoer worden gelegd met medewerking van de aanbieder van een communicatiedienst. In dat geval gaat het bevel vergezeld van de schriftelijke vordering van de officier van justitie aan de aanbieder om medewerking te verlenen.
4. In een geval als bedoeld in het eerste lid onder a. kan het bevel ten opzichte van een persoon, die zich op grond van artikel 252 kan verschonen van het geven van een getuigenis, uitsluitend worden gegeven, indien deze zelf als verdachte wordt aangemerkt.
5. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste vier weken. De geldigheidsduur kan telkens voor een termijn van ten hoogste vier weken worden verlengd.
6. Van het opnemen wordt binnen drie dagen proces-verbaal opgemaakt.

Zevende afdeling

Vorderen van gegevens

Artikel 177s

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen gegevens of vastgelegde gegevens van een persoon te verstrekken. De vordering kan betrekking hebben op gegevens die ten tijde van de vordering zijn verwerkt, dan wel na het tijdstip van de vordering worden verwerkt, in geval van:
  - a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.
2. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan noch worden gericht tot de verdachte noch tot de persoon, bedoeld in artikel 251, 252 of 253. De vordering kan geen betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.
3. Een vordering als bedoeld in het eerste lid is schriftelijk en vermeldt:
  - a. indien bekend, de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de persoon of de personen over wie gegevens worden gevorderd;
  - b. een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de gegevens die worden gevorderd en de termijn waarbinnen, alsmede de wijze waarop deze dienen te worden verstrekt;
  - c. de grondslag van de vordering.
4. Indien de vordering van gegevens betrekking heeft op gegevens die na het tijdstip van de vordering worden verwerkt, wordt de vordering gedaan voor een periode van ten hoogste vier weken en kan telkens met maximaal vier weken worden verlengd. De officier van justitie vermeldt deze periode in de vordering.
5. Bij dringende noodzaak kan de vordering mondeling worden gegeven. De officier van justitie stelt de vordering in dat geval achteraf op schrift en verstrekt deze, op straffe van nietigheid, binnen drie dagen nadat de vordering is gedaan aan degene tot wie de vordering is gericht.

6. De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
  - a. de gegevens, bedoeld in het derde lid;
  - b. de verstrekte gegevens;
  - c. het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
  - d. de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
  - e. de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.
7. In geval van verdenking van een ander strafbaar feit dan bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek een vordering als bedoeld in dat lid slechts doen na door de rechter-commissaris verleende machtiging. Het tweede tot en met zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
8. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop de gegevens worden gevorderd en verstrekt.

Artikel 177t

1. De officier van justitie kan, indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot gegevens als bedoeld in artikel 177s, tweede lid, tweede volzin, deze gegevens vorderen, in geval van:
  - a. verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert;
  - b. aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.
2. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan noch worden gericht tot de verdachte noch tot de persoon, bedoeld in artikel 251, 252 of 253.
3. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden gedaan na voorafgaande machtiging, te verlenen door de rechter-commissaris.
4. Artikel 177s, derde, vijfde, zesde, en achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Achtste afdeling

Steunbevoegdheden

Artikel 177u

1. Teneinde toepassing te kunnen geven aan artikel 177r of artikel 177s kan de officier van justitie bevelen dat met behulp van bij ministeriële beschikking omschreven apparatuur het nummer, waarmee een gebruiker van een communicatiedienst kan worden geïdentificeerd, wordt verkregen.
2. Het bevel wordt gegeven aan een ambtenaar aan te wijzen bij landsbesluit.
3. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste één week en vermeldt:
  - a. de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat voldaan is aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 177r of artikel 177s en

b. de naam of een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de gebruiker van een communicatiedienst van wie het nummer moet worden verkregen.

4. De officier van justitie doet te zijnen overstaan de processen-verbaal of andere voorwerpen, waaraan een gegeven kan worden ontleend dat is verkregen door toepassing van het eerste lid vernietigen indien dat gegeven niet gebruikt wordt voor de toepassing van artikel 177r of artikel 177s.

Artikel 177v

1. De officier van justitie kan, indien het belang van het onderzoek dit vordert, bij of terstond na de toepassing van artikel 177r, eerste lid, artikel 177s, eerste lid, of 177t, eerste lid, degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij kennis draagt van de wijze van versleuteling van de in deze artikelen bedoelde gegevens, bevelen medewerking te verlenen aan het ontsleutelen van de gegevens door de versleuteling ongedaan te maken, dan wel deze kennis ter beschikking te stellen.

2. Het bevel wordt noch gegeven aan de verdachte noch aan de persoon, bedoeld in artikel 251, 252 of 253.

TITEL XIX

Bijstand aan opsporing door burgers

Eerste afdeling

Burgerpseudokoop of -dienstverlening en inwinning van informatie

Artikel 177w

1. Een opsporingsambtenaar kan, bij bevel daartoe van de officier van justitie, in het belang van het onderzoek met een persoon, die geen opsporingsambtenaar is, overeenkomen dat deze voor de duur van het bevel bijstand verleent aan de opsporing door goederen af te nemen van of gegevens, die zijn opgeslagen of worden verwerkt of overgedragen door middel van een geautomatiseerd werk, door tussenkomst van een aanbieder van een communicatiedienst af te nemen van of diensten te verlenen aan een persoon of stelselmatig informatie in te winnen omtrent een persoon in geval dat:

a. die persoon verdacht wordt van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;

b. er aanwijzingen zijn van een terroristisch misdrijf.

2. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats indien de officier van justitie van oordeel is dat geen bevel als bedoeld in artikel 177n, eerste lid, en artikel 177o, eerste lid, kan worden gegeven.

3. De persoon die op grond van het eerste lid bijstand verleent aan de opsporing brengt bij de uitvoering daarvan een ander niet tot strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds van tevoren was gericht.

4. Het bevel vermeldt, behalve de gegevens, bedoeld in artikel 177h, tevens de aard van de goederen, gegevens of diensten.

5. De overeenkomst is schriftelijk en vermeldt de rechten en plichten van de persoon die bijstand verleent aan de opsporing, de wijze waarop aan de overeenkomst uitvoering wordt gegeven, alsmede de geldigheidsduur van de overeenkomst. De overeenkomst kan schriftelijk worden gewijzigd, aangevuld, verlengd of beëindigd.

6. Het bevel tot uitoefening van de bevoegdheid, wordt gegeven voor een periode van ten hoogste zes weken. De geldigheidsduur kan telkens voor een periode van zes weken worden verlengd.

7. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke toestemming van de procureur-generaal.

Tweede afdeling

Burgerinfiltratie

Artikel 177x

1. In geval van verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten dat gezien zijn aard of de samenhang met andere vermoedelijk door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert, kan de officier van justitie, indien het onderzoek dit dringend vordert, met een persoon die geen opsporingsambtenaar is, overeenkomen dat deze bijstand verleent aan de opsporing door deel te nemen aan of medewerking te verlenen aan een groep waarbinnen naar redelijkerwijs kan worden vermoed misdrijven worden beraamd of gepleegd.

2. In geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf kan de officier van justitie, indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, met een persoon die geen opsporingsambtenaar is, overeenkomen dat deze bijstand verleent aan de opsporing door deel te nemen aan of medewerking te verlenen aan een groep van personen ten aanzien waarvan aanwijzingen bestaan dat daarbinnen een terroristisch misdrijf wordt beraamd of gepleegd.

3. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats indien de officier van justitie van oordeel is dat geen bevel als bedoeld in artikel 177m, eerste lid, kan worden gegeven.

4. De persoon die op grond van het eerste lid bijstand verleent aan de opsporing brengt bij de uitvoering daarvan een ander niet tot strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht.

5. Bij de toepassing van het eerste lid legt de officier van justitie schriftelijk vast:

- a. het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de verdachte;
- b. een omschrijving van de groep van personen;
- c. de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn vervuld.

6. De overeenkomst tot infiltratie is schriftelijk en vermeldt:

- a. de rechten en plichten van de persoon die op grond van het eerste lid bijstand verleent aan de opsporing, alsmede de wijze waarop aan de overeenkomst uitvoering wordt gegeven, en
- b. de geldigheidsduur van de overeenkomst.

7. De persoon die op grond van het eerste lid bijstand verleent aan de opsporing, verricht bij de uitvoering daarvan geen strafbare handelingen, tenzij vooraf schriftelijk toestemming door de officier van justitie is gegeven om dergelijke handelingen te verrichten. Bij dringende noodzaak kan de toestemming mondeling worden gegeven. De officier van justitie stelt in dat geval de toestemming, op straffe van nietigheid, binnen drie dagen op schrift.

8. De overeenkomst kan schriftelijk worden gewijzigd, aangevuld, verlengd of beëindigd. De officier van justitie legt de redenen daarvan uiterlijk binnen drie dagen schriftelijk vast.

9. Toepassing van het eerste en tweede lid vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke toestemming van de procureur-generaal.

TITEL XX

Doorlaten

Artikel 177y

1. De opsporingsambtenaar is verplicht van de hem in de wet verleende inbeslagnemingsbevoegdheden gebruik te maken, indien hij tijdens het opsporingsonderzoek de vindplaats weet van voorwerpen waarvan het aanwezig hebben of voorhanden hebben ingevolge de wet verboden is vanwege hun schadelijkheid voor de gezondheid of hun gevaar voor de veiligheid. Uitstel tot inbeslagneming wordt slechts in het belang van het onderzoek toegestaan met het oogmerk om op een later tijdstip daartoe over te gaan.
2. Uitstel van inbeslagneming vindt alleen plaats na voorafgaand bevel van de officier van justitie.
3. Het bevel is schriftelijk en vermeldt:
  - a. de voorwerpen waarop het betrekking heeft;
  - b. de wijze waarop aan het bevel uitvoering moet worden gegeven;
  - c. het tijdstip waarop of de periode waarin het bevel geldt.
4. De verplichting tot inbeslagneming, bedoeld in het eerste lid, geldt niet in het geval de officier van justitie op grond van een zwaarwegend opsporingsbelang anders beveelt.
5. Een bevel als bedoeld in het vierde lid is schriftelijk en vermeldt:
  - a. de voorwerpen waarop het betrekking heeft;
  - b. het zwaarwegende opsporingsbelang;
  - c. het tijdstip waarop of de periode gedurende welke de verplichting tot inbeslagneming niet geldt.
6. Toepassing van het vierde lid vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke toestemming van de procureur-generaal.

TITEL XXI

Verkenkend onderzoek

Artikel 177z

1. Indien uit feiten of omstandigheden aanwijzingen voortvloeien dat binnen verzamelingen van personen misdrijven worden beraamd of gepleegd waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en welke gezien hun aard of de samenhang met andere vermoedelijk binnen die groep beraamde of gepleegde misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren, kan de officier van justitie bevelen dat opsporingsambtenaren daarnaar een onderzoek instellen met als doel de voorbereiding van opsporing.
2. Indien een onderzoek als bedoeld in het eerste lid de voorbereiding van de opsporing van terroristische misdrijven tot doel heeft, kan de officier van justitie na voorafgaande schriftelijke machtiging, op zijn vordering te verlenen door de rechter-commissaris, in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen gegevens of vastgestelde gegevens van een persoon te verstrekken, teneinde de gegevens te doen bewerken.

3. Een vordering als bedoeld in het tweede lid kan noch worden gericht tot de personen bedoeld in het eerste lid noch tot de persoon, bedoeld in artikel 251, 252 of 253.
4. De bewerking als bedoeld in het tweede lid kan bestaan uit het onderling vergelijken dan wel het in combinatie met elkaar verwerken van de gegevens met gegevens uit de politieregisters.
5. De bewerking wordt op een zodanige wijze uitgevoerd dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van personen zo veel mogelijk wordt gewaarborgd.
6. Van de verstrekking van de gegevens, bedoeld in het tweede lid, doet de officier van justitie proces-verbaal opmaken, waarin wordt vermeld:
  - a. de verstrekte gegevens;
  - b. de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.
7. De officier van justitie doet van de bewerking proces-verbaal opmaken, waarin wordt vermeld:
  - a. een aanduiding van de gegevens waarop de bewerking is uitgevoerd;
  - b. een beschrijving van de wijze waarop de bewerking is uitgevoerd;
  - c. de feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid zijn vervuld.
8. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden voorschriften gegeven omtrent de wijze waarop de gegevens die voortvloeien uit een onderzoek, als bedoeld in het eerste lid, worden bewaard en vernietigd.

F. Artikel 402 komt te luiden als volgt:

Artikel 402

1. Het vonnis bevat het tenlastegelegde alsmede de vordering van de officier van justitie.
2. De beslissingen vermeld in de artikelen 393 en 401, tweede en derde lid, zijn met redenen omkleed. Het vonnis geeft, indien de beslissing afwijkt van door de verdachte dan wel door de officier van justitie uitdrukkelijk onderbouwde standpunten, in het bijzonder de redenen op die daartoe hebben geleid.
3. De beslissing dat het feit door de verdachte is begaan, moet steunen op de inhoud van in het vonnis opgenomen bewijsmiddelen, houdende daartoe redengevende feiten of omstandigheden.
4. Het vonnis geeft in het bijzonder de redenen op, die de straf hebben bepaald of tot de maatregel hebben geleid.
5. Bij de oplegging van een straf of maatregel die vrijheidsontneming meebrengt, geeft het vonnis in het bijzonder de redenen op die tot de keuze van deze strafsoort, dan wel tot deze soort maatregel hebben geleid. Het vonnis geeft voorts zoveel mogelijk de omstandigheden aan, waarop bij de vaststelling van de duur van de straf is gelet.
6. Indien een zwaardere straf wordt opgelegd dan de procureur-generaal heeft gevorderd, dan wel een straf onvoorwaardelijk wordt opgelegd die vrijheidsontneming van langere duur meebrengt dan de procureur-generaal heeft gevorderd, geeft het vonnis steeds in het bijzonder de redenen op die daartoe hebben geleid. Hetzelfde geldt ingeval het Hof een zwaardere straf of maatregel oplegt dan de rechter in eerste aanleg heeft opgelegd.
7. Het vonnis wordt binnen vier maanden na de einduitspraak aangevuld met de in het derde lid bedoelde bewijsmiddelen indien de verdachte een rechtsmiddel heeft ingesteld dan wel indien de verdachte of diens raadsman daarom verzoekt of de procureur-generaal dit vordert.

8. Behoudens het gestelde in het derde lid geschiedt alles op straffe van nietigheid.

Artikel II

De Regering dient de toepassing van deze landsverordening binnen drie jaar na de inwerkingtreding ervan te evalueren en een verslag daarvan te overleggen aan de Staten.

Artikel III

Deze landsverordening treedt in werking met ingang van de dag na die van de uitgifte van het Publicatieblad, waarin de afkondiging is geschied.

Gegeven te Philipsburg, *dertiende* augustus 2012;
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Justitie,

Uitgegeven de *dertigste* augustus 2012;
De Minister van Algemene Zaken

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
ZITTING 2010

LANDSVERORDENING van de
houdende wijziging van het Wetboek van
Strafvordering (Bijzondere opsporingsbevoegdheden)

MEMORIE VAN TOELICHTING

NO. 3

Algemene toelichting

§ 1. Inleiding

De Nederlandse Antillen en Aruba hanteren een op artikel 38 Statuut (P.B. 1985, no. 103) jo. artikel 5 van de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba (P.B. 1985, no. 88) gebaseerd eenvormig Wetboek van Strafvordering (P.B.1996 no. 164). De laatste wijziging van dit wetboek dateert van 29 december 1998 (P.B. 1998, no. 255, Plukze-wetgeving, in werking getreden per 1 augustus 2000 bij P.B. 2000, no. 64). De hieronder omschreven ontwikkelingen nopen tot een spoedige aanpassing van deze eenvormige landsverordening en met name ten aanzien van de bijzondere opsporingsmethoden, die thans node een wettelijke grondslag missen. Voor het onderhavige model heeft de Nederlandse Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden van 29 juni 1999 (Stb. 1999, 245) model gestaan.

Aangezien het in verband met recente ontwikkelingen in onze rechtspraak wenselijk is zo spoedig mogelijk een regeling te treffen ten aanzien van deze bijzondere bevoegdheden, zijn hebben de Procureurs-Generaal van beide landen in 2008 de toepassing het onderhavige ontwerp met als richtlijn bekend gemaakt.

Op deze wijze wordt publiekelijk aangegeven, dat de openbaar ministeries met ingang van de datum van afkondiging deze richtlijn als basis zullen nemen voor hun handelingen. Inmiddels is door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba te kennen gegeven dat deze richtlijn niet onbeperkt zonder wettelijke formalisering kan worden toegepast.

Het verschijnsel criminaliteit is in relatief korte tijd sterk veranderd. Het aantal gepleegde strafbare feiten is sterk toegenomen en steeds complexer geworden. Bovendien is er steeds meer sprake van georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit. De toenemende complexiteit van de criminaliteit, de internationalisering, terrorisme en de toename van de bedreiging van de rechtsstaat vormen een belangrijke aanleiding om over te gaan tot intensievere samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk, maar ook met andere landen zoals de Verenigde Staten. Een dergelijke intensievere samenwerking is slechts mogelijk indien regelgeving en bevoegdheidsverdelingen daaraan niet in de weg staan.

Het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken (Trb. 1981, 188) regelt de samenwerking in strafzaken tussen beide landen. Artikel 12,

tweede lid, van dit verdrag regelt dat verzoeken tot rechtshulp worden uitgevoerd overeenkomstig de wet en de procedures van de aangezochte Staat. Maar ook dat de in het verzoek aangegeven procedures dienen te worden gevolgd, zelfs indien zij in de aangezochte Staat ongebruikelijk zijn. Deze verplichting geldt slechts niet indien zulks uitdrukkelijk is verboden in de wetten van de aangezochte Staat. Een van deze procedures is geregeld in het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen (Trb. 1999, 190). Indien geoorloofd volgens de grondbeginselen van hun onderscheiden nationale rechtsstelsels, nemen de Partijen de nodige maatregelen om - binnen hun mogelijkheden - gepast gebruik van gecontroleerde aflevering op internationaal niveau mogelijk te maken, op grond van overeenkomsten of regelingen die wederzijds zijn overeengekomen, teneinde personen te identificeren die zijn betrokken bij de handel in drugs. Deze verdragsbepalingen maken een wettelijke regeling wenselijk opdat zo volledig mogelijk uitvoering kan worden gegeven aan deze samenwerking en om de uitvoering daarvan te kunnen controleren.

De Caraïben spelen een belangrijke rol bij de illegale doorvoer van drugs, mensensmokkel en het witwassen en doorsluizen van illegaal verkregen vermogen. Bij de bestrijding hiervan zijn heimelijk in te zetten opsporingsmethoden onontbeerlijk. Maar ook bij de opsporing van andere ernstige misdrijven zoals moord, doodslag en gewapende overvallen kan de inzet van heimelijk opsporingsmethoden als het stelselmatig observeren van verdachten en het undercover inwinnen van informatie over verdachte personen van essentieel belang zijn bij het oplossen van een zaak.

Een wettelijke regeling om heimelijk opsporingsmethoden in te zetten ontbreekt bijna geheel in ons land. Slechts het aftappen van gegevensverkeer, zoals vastgelegd in de artikelen 167 tot en met 174 van het Wetboek van Strafvordering (hierna afgekort tot: Sv), kan als zodanig worden gezien. Aangezien de toepassing van heimelijke opsporingsmethoden noodzakelijk is bij de bestrijding van de veranderde criminaliteit, is de regering van mening dat het wenselijk is de hierna te noemen bijzondere opsporingsbevoegdheden van een wettelijke status te voorzien. Het onderhavige ontwerp strekt ertoe de volgende bijzondere opsporingsbevoegdheden van een wettelijke grondslag te voorzien: het stelselmatig observeren, het infiltreren, de pseudokoop en - dienstverlening, het stelselmatig inwinnen van informatie, de bevoegdheden in een besloten plaats, het opnemen van vertrouwelijke informatie en het vorderen van gegevens. Daarnaast wordt een nieuw onderzoek aan het strafvorderlijk arsenaal toegevoegd, namelijk het verkennend onderzoek of te wel onderzoek ter voorbereiding van de opsporing.

Heimelijke opsporingsmethoden als het stelselmatig observeren en het stelselmatig inwinnen van informatie zullen echter snel een inbreuk betekenen op het recht op privacy van burgers zoals dat is gegarandeerd in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna te noemen: EVRM) en artikel 3 van de Staatsregeling (P.B. 1955, no. 32). Dat betekent in combinatie met artikel 9 Sv dat bijzondere opsporingsmethoden een nadrukkelijke wettelijke basis behoeven die bovendien aan bepaalde kwaliteitseisen moet voldoen. Codificatie heeft tevens het voordeel dat de opsporingsambtenaar weet wat zijn bevoegdheden zijn en de burger weet in hoeverre hij inbreuken moet dulden op zijn rechten en vrijheden.

Voorts is van belang, dat de grote bedreiging die van terroristische aanslagen uitgaat, de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden rechtvaardigt en bovendien dat deze op een eerder moment moeten kunnen worden ingezet. Uitgangspunt moet daarbij zijn dat opsporingsmethoden waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van een terroristische aanslag, verricht moeten kunnen worden.

§ 2. Verdragsrechtelijke verplichtingen die voortvloeien uit het EVRM

In de inleiding is al kort aandacht besteed aan de uit het EVRM af te leiden verdragsrechtelijke verplichtingen om bijzondere opsporingsmethoden van een nadrukkelijke wettelijke basis te voorzien. In het hiernavolgende zal uitgebreid worden ingegaan op deze verdragsrechtelijke verplichting.

Het recht op privacy wordt gegarandeerd in artikel 8 EVRM. De beide leden van het onderhavige artikel geven aan wat van de overheid mag en moet worden verwacht voordat haar organen een inbreuk mogen maken op dit recht. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna te noemen: EHRM) heeft regelmatig wetten en andere regelgeving getoetst waarin overheidsorganen in staat werden gesteld om een inbreuk op het recht op privacy van burgers te maken. Een consequentie van de vaststelling dat een opsporingsmethode in strijd met artikel 8 EVRM is of kan worden toegepast, is ook dat degene die aan deze bevoegdheden is of kan worden onderworpen op grond van artikel 13 EVRM recht heeft om zich hierover te beklagen. Artikel 8 EVRM beschermt verschillende rechtsgoederen, zoals bijvoorbeeld privé-leven, familie- en gezinsleven, woning en correspondentie. Privé-leven is het overkoepelende begrip, waaronder de bijzondere begrippen "woning" en "correspondentie" vallen. Het omgekeerde is echter niet waar, de begrippen "woning" en "correspondentie" kunnen een situatie betreffen die het privé-leven te buiten gaan.¹

Als het oordeel van het EHRM wordt gevraagd over een inbreuk op het recht op privacy, dan volgt een behandeling door het EHRM volgens het zogenaamde stappenschema. Dit stappenschema verschilt naar gelang er sprake is van een negatieve verplichting (de overheid dient zich te onthouden van willekeurige inmenging) dan wel van een positieve verplichting (de overheid dient maatregelen te treffen ter verzekering van het recht). In het eerste model beoordeelt het EHRM eerst de vraag of er sprake is van een inbreuk op het recht op privacy en vervolgens of aan de voorwaarden van artikel 8, tweede lid, is voldaan. Bij de eerste vraag moet worden beoordeeld of datgene waarover wordt geklaagd, behoort tot de privacy van de klager en of daarop een inbreuk is gemaakt. Pas daarna zal worden beoordeeld of aan de voorwaarden van artikel 8, tweede lid, is voldaan. Bij dit laatste oordeel is van belang of de "interference" door een "public authority" tot stand is gekomen en of deze interference "in accordance with the law" was en "necessary in a democratic society". De beoordeling of een inbreuk "in accordance with the law" is, valt uiteen in een aantal vragen: heeft die inbreuk een basis in het nationale recht, voldoet dat nationale recht aan het vereiste van "accessibility" en aan de "rule of law", in verband met de "foreseeability"? Daarna beoordeelt het EHRM of de inbreuk dient tot

---

¹ Zie bijv. de zaak Niemietz v. Germany (Judgement of 16 December 1992, Publ. ECHR, Series A, Vol. 251-B, par. 30) m.b.t. het begrip 'woning' en A v. France (Judgement of 23 November 1993, Publ. ECHR, Series A, Vol. 277-B) m.b.t. het begrip 'correspondentie'.

bescherming van een "legitimate aim". De in het tweede lid opgesomde rechtsbelangen vallen daaronder, zoals: "interest of national security", "public safety", "economic well-being of the country", "prevention of disorder or crime", "protection of health or morals" of "protection of the rights and freedoms of others". Ten slotte wordt de vraag beoordeeld of de inbreuk "necessary in a democratic society" is. Dat wil zeggen: is de inbreuk ingegeven door een "pressing social need" en bestaat er een evenredige verhouding ("proportionality") tussen de zwaarte van de inbreuk en het gewicht van het belang dat met de inbreuk wordt gediend? Daarbij wordt beoordeeld of de redenen die de nationale autoriteiten aandragen ter rechtvaardiging van de gepleegde inbreuk "relevant" en "sufficient" zijn. Als het antwoord op een van de hier genoemde vragen negatief is, is er sprake van een schending van artikel 8 EVRM.

§ 2.1 Betekenis van de begrippen privé-leven, woning en correspondentie in de Straatsburgse jurisprudentie

Het begrip "woning" moet ruim worden uitgelegd. Het EHRM heeft bijvoorbeeld in de zaak Niemietz bepaald dat dit begrip ook bedrijfsruimten kan omvatten.² Het begrip correspondentie wordt niet voorafgegaan door het bijvoeglijk naamwoord "privé". Dat betekent dat ook zakelijke correspondentie wordt beschermd door artikel 8 EVRM. De moderne technologie heeft andere vormen van lange afstandcommunicatie geïntroduceerd, zoals de telefax, telefoon, e-mail en internet. Het spreekt voor zich dat deze nieuwe communicatiemiddelen, zolang zij niet openbaar zijn, dezelfde bescherming genieten.³

Van groter belang is de betekenis van het begrip "privé-leven". Het EHRM heeft nooit getracht een definitie te geven van het begrip "privé-leven". In de zaak P.G. en J.H. tegen het Verenigd Koninkrijk stelt het EHRM dat het begrip "private life" een ruime term is die zich niet leent voor een uitputtende definitie.⁴ Het EHRM beperkt zich ertoe van geval tot geval te bepalen of er sprake is van schending van het recht op privacy. Uit een analyse van deze "case-law" kan wel worden afgeleid dat het recht betrekking heeft op het streven van het individu om zijn leven in vrijheid naar zijn eigen zin in te richten en om in dit (persoonlijk) leven gevrijwaard te blijven van ongewenste inmenging, vooral van de kant van de overheid. Onder dit recht op privacy vallen dan ook de meest uiteenlopende zaken, zoals het recht op een eigen identiteit (en dus op een naam, uiterlijk, seksuele geaardheid), op lichamelijke en geestelijke integriteit, op een plaats om onbevangen jezelf te zijn ("private space"), op bescherming tegen vergaring en gebruik van informatie, op bescherming tegen "surveillance" en op bescherming tegen direct afluisteren. Het begrip "privacy" mag dus niet te eng worden gedefinieerd. Het houdt in ieder geval ook het recht in om relaties aan te gaan met andere mensen zonder dat de overheid dit mag beperken. Het gaat hierbij ook om zakelijke relaties omdat juist in het zakelijke leven relaties met anderen worden gelegd. Het ontkennen van het recht op privacy op dit terrein zou betekenen dat mensen die slechts zakelijke contacten hebben geen te beschermen recht op privacy bezitten.

---

² Case of Niemietz v. Germany, judgement of 16 December 1992, Publ. ECHR, Series A, Vol. 251-B, par. 30-31.

³ Zie ook Geert Corstens en Jean Pradel, *Het Europese strafrecht*, Deventer, 2003, p. 424.

⁴ Case of P.G. and J.H. v. the United Kingdom, Appl. no. 44787/98 'private life is a broad term not susceptible to exhaustive definition'.

§ 2.2 De beperking moet bij de wet zijn voorzien

Er is sprake van een schending van artikel 8 EVRM indien de beperking geen enkele basis heeft in het nationale recht. Het begrip "wet" is niet beperkt tot de wet in formele zin, maar omvat ook de wet in materiële zin en het jurisprudentiële recht.

Als de nationale rechter van oordeel is dat het overheidsoptreden conform nationaal recht is, neemt het EHRM daarmee zeer snel genoegen, vooral indien er sprake is van vaste jurisprudentie. Dat neemt niet weg dat als de nationale wetgeving dwingt tot een regeling bij wet in formele zin, het EHRM daarin mee gaat. Het is voornamelijk aan de nationale autoriteiten overgelaten om hun recht te interpreteren en uit te voeren.⁵ Het EHRM beperkt zich tot de vaststelling of "*in the light of the wording of the provisions in question and the state of its own case-law at the time*"⁶ de nationale staat in redelijkheid kan menen dat de beperkende maatregelen "in accordance with the law" zijn.

§ 2.3 De kwaliteit van de wet: toegankelijk en voorzienbaar

Het EHRM stelt twee eisen aan het nationale recht: het moet toegankelijk en voorzienbaar zijn. De eerste voorwaarde is, dat de burger in staat moet zijn om, gelet op de omstandigheden, voldoende aanwijzing te krijgen over de regels die in een concrete zaak van toepassing zijn. Uit de zaak Silver kan worden afgeleid dat hiervoor van belang is of de betreffende regeling is gepubliceerd.⁷ Ongepubliceerde normen, of deze nu tot het geschreven of tot het ongeschreven recht behoren, voldoen niet aan het vereiste van de toegankelijkheid omdat de kenbaarheidfactor ontbreekt. De toegankelijkheid is volgens het EHRM mede afhankelijk van de inhoud, het betreffende rechtsgebied en aantal en kwaliteit van degenen voor wie die regeling bestemd is. De tweede belangrijke kwaliteitsvoorwaarde is dat het optreden van de overheid moet zijn te voorzien op basis van dat recht. De eis van de voorzienbaarheid brengt met zich mee dat de nationale norm met voldoende nauwkeurigheid moet zijn geformuleerd om de burger in staat te stellen zijn gedrag te bepalen. We spreken in dit verband ook wel van *lex certa*. Het moet voor de betrokken burger mogelijk zijn, desnoods na advies van deskundigen, om een adequaat inzicht te hebben in de juridische gevolgen dat bepaald handelen met zich mee kan brengen.

Een zekere vaagheid is echter – teneinde (excessieve) rigiditeit te vermijden en gelijke tred te houden met de zich wijzigende omstandigheden – vaak onvermijdelijk. De mate van precisie hangt af van het onderwerp, de inhoud van de regel, het terrein waarop de regel van toepassing is en het aantal en de status van de personen op wie de regel is gericht. Zo heeft het EHRM in de zaak Malone geoordeeld dat de voorzienbaarheid bij justitieel politieoptreden zoals bijvoorbeeld het afluisteren van de telefoon, een andere, beperktere inhoud heeft dan bij

---

⁵ Kruslin en Huvig v. France, Judgement of 24 April 1990., Publ. ECHR, Series A, Vol. 176A § 29. Zie ook Malone v. United Kingdom, Judgement of 2 August 1984, Publ. ECHR, Series A, Vol. 82., § 79 en Chappell Case, Judgement of 30 March 1989, Publ. ECHR, Series A, Vol. 152, § 54.

⁶ Malone, o.c., p. 36 § 79.

⁷ Silver v. United Kingdom, Judgement of 25 March 1983, Publ. ECHR, Series A, Vol. 61, § 87. In deze zaak werd bepaald dat de 'Prison Act and the Rules' voldeden aan het criterium van 'accessibility', maar dat de 'Orders and Instructions', op grond waarvan in dit geval post niet werd uitgereikt of verstuurd, daaraan niet voldeden omdat zij niet waren gepubliceerd.

wetten die beperkingen stellen aan het gedrag van individuen. Maar ook de regeling met betrekking tot het afluisteren van de telefoon moet voldoende duidelijk aangeven de voorwaarden waaronder en de omstandigheden waarin een telefoon mag worden getapt. Dit betekent overigens niet dat een burger in alle omstandigheden moet weten wanneer hij zou kunnen worden getapt.⁸

De Europese Commissie voor de Rechten van de Mens heeft in het verleden zelfs bepaald dat onder omstandigheden algemeen taakstellende artikelen als "law" mogen worden gezien waarop bevoegdheden zoals, in de zaak X tegen België, het doorzoeken van een auto, mogen worden gebaseerd: "*The police (..) were acting within the scope of their duty the purpose of which is to detect offences and collect evidence to prove they have been committed; it follows that the search in question, though not specially provided for by statute, cannot be considered unlawful*".⁹

De eisen die aan de voorzienbaarheid van het recht moeten worden gesteld, lijken hoger te worden naarmate de toetsbaarheid in concreto (vooraf en tevens door de betrokkene) geringer is en het (geheime) opsporingsmethoden betreft die een indringender inbreuk op de in het eerste lid bedoelde rechten opleveren:

"Since the implementation in practice of measures of secret surveillance of communications is not open to scrutiny by the individuals concerned or the public at large, it would be contrary to the rule of law for the legal discretion granted to the executive to be expressed in terms of an unfettered power. Consequently, the law must indicate the scope of any such discretion conferred on the competent authorities and the manner of its exercise with sufficient clarity, having regard to the legitimate aim of the measure in question, to give the individual adequate protection against arbitrary interference".¹⁰

Het bestaan (en de omvang) van rechterlijk toezicht zijn belangrijke factoren bij de vraag of de aan de autoriteiten toegekende discretionaire bevoegdheden redelijk en acceptabel zijn met het oog op artikel 8 EVRM.¹¹ Het EHRM gaat zelfs zover dat het in de zaak Klass (betreffende het in het geheim openen van poststukken en het in het geheim opnemen van telefoongesprekken) stelt: "*In a field where abuse is potentially so easy in individual cases and could have such harmful consequences for democratic society as a whole, it is in principle desirable to entrust supervisory control to a judge*".¹² Noodzakelijk is het echter niet: "*The Commission does not consider that the concept of foreseeability requires that questions of interpretation and practice must be decided in a judicial forum*".¹³

---

⁸ Malone, o.c., § 67. In de Leander-zaak werd hetzelfde bepaald in de speciale context van de geheime controle van overheidspersoneel in sectoren die de nationale veiligheid betreffen (Leander v. United Kingdom, Judgement of 26 March 1987, Publ. ECHR, Series A, Vol. 116, § 51).

⁹ X v. Belgium, Decision of the Commission of 30 May 1974, Appl. no. 5488/72, Yearbook VII, p. 222-228.

¹⁰ Malone, o.c., § 68. .

¹¹ Zie de zaak Eriksson v. Sweden, Judgement of 22 June 1989, Publ. ECHR, Series A, Vol. 156., § 60 waar sprake was van voldoende toezicht door een rechter. In de zaken: Kruslin, o.c., § 33 en Huvig, o.c., § 32 was er sprake van onvoldoende rechterlijk toezicht.

¹² Klass v. Germany, Judgement of 6 September 1978, Publ. ECHR, Series A, Vol. 25, § 56. Aan het ontbreken van deze rechterlijke controle werd echter in deze zaak geen consequentie verbonden omdat 'the exclusion of judicial control does not exceed the limits of what may be deemed necessary in a democratic society'. Het vereiste toezicht kon in casu worden uitgeoefend door een onafhankelijke, met voldoende bevoegdheden uitgeruste parlementaire commissie.

¹³ Christie v. the United Kingdom, Decision of the Commission of 27 June 1994, Appl.

§ 2.4. De noodzaak van de beperking in een democratische samenleving

Het recht op privacy mag slechts dan worden beperkt indien er sprake is van een aantoonbare noodzaak ter handhaving van een democratische samenleving ("necessary in a democratic society"). Het criterium veronderstelt een afweging tussen het belang van het recht op privacy enerzijds en het belang van een doelmatige rechtspleging anderzijds. Deze afweging dient te geschieden in het licht van de beginselen van een democratische samenleving. Het gaat hierbij dus om de vraag of de procedures die zijn neergelegd in een wettelijke regeling daadwerkelijk in staat zijn om de inbreuken die uit de desbetreffende regeling (kunnen) voortvloeien te beperken tot wat noodzakelijk is in een democratische samenleving.

Het EHRM heeft in de Handyside-zaak een drietal criteria geformuleerd om te bepalen wanneer een inmenging "necessary" is. Ten eerste moet voor de inmenging een dringende maatschappelijke behoefte bestaan ("pressing social need"), waardoor de waarborg uit het eerste lid daarbij achtergesteld mag worden. Daarbij geldt een ruime "margin of appreciation" voor de nationale overheden.¹⁴

Ten tweede moet de beperking evenredig zijn aan het nagestreefde doel: "*Every 'formality', 'condition', 'restriction' or 'penalty' imposed in this sphere must be proportionate to the legitimate aim pursued.*"¹⁵ De evenredigheidseis komt er op neer dat een juist evenwicht moet worden bereikt tussen het algemeen belang en de bescherming van de individuele fundamentele rechten. Bovendien moeten er adequate en effectieve garanties tegen misbruik zijn ontwikkeld.¹⁶ Eventuele tekortkomingen moeten overigens, voordat tot disproportionaliteit moet worden geconcludeerd, wel het karakter vertonen van 'ernstige' tekortkomingen.¹⁷

Ten derde moeten de redenen die de staat voor de inbreuk aangeeft "relevant and sufficient" zijn in het licht van de in de clausulering genoemde doelcriteria: "*The Court must decide (..) whether the reasons given by the national authorities to justify the actual measures of 'interferences' they take are relevant and sufficient.*"¹⁸

Hoewel het EHRM de relevantie van deze drie criteria in latere arresten heeft bevestigd, blijkt uit de latere jurisprudentie ook dat dit geen cumulatieve voorwaarden zijn.¹⁹ In een enkele zaak wordt zelfs in het geheel niet aan deze criteria getoetst.²⁰ De criteria moeten meer worden gezien als het

---

no. 21482/93 (DR nr. 78, p. 134).

¹⁴ Handyside v. United Kingdom, Judgement of 7 December 1976, Publ. ECHR, Series A, Vol. 24, § 48.

¹⁵ Handyside, o.c., § 49. Zie ook Chappell, o.c., § 62.

¹⁶ Leander, o.c., § 59; Funke, o.c., § 56. Op twee plekken kan dus een controle op de 'safeguards against abuse' plaatsvinden. Hier en bij 'in accordance with the law' en in sommige gevallen bij beide. Waar de controle plaatsvindt, zal afhangen van de ernst van de inbreuk..

¹⁷ Chappell v. United Kingdom, Judgement of 30 March 1989, Publ. ECHR, Series A, Vol. 152-A, § 66. De in de Chappell-zaak aanwezige tekortkomingen (zie § 63-65) werden niet ernstig genoeg beschouwd. In deze zaak werden een civielrechtelijke en een strafvordelijke huiszoeking tegelijkertijd uitgevoerd door 16 à 17 personen. Het Europese Hof vond dat 'disturbing', 'unfortunate' en 'regrettable', doch niet disproportioneel.

¹⁸ Handyside, o.c., § 50.

¹⁹ In een aantal zaken wordt bijvoorbeeld slechts aan het proportionaliteitsvereiste getoetst. Zie Gillow, o.c., § 56 en 58; Chappell, o.c., § 60, 62-66.

²⁰ Zie bijvoorbeeld de zaken Klass en Malone.

instrumentarium dat het EHRM zichzelf heeft verschaft om de "necessity" van een inbreuk te kunnen beoordelen.

§ 2.5. De beperking moet gericht zijn op erkende doelen

De inbreuk die op de privacy van de betrokken burger wordt gemaakt, dient tot bescherming van een van de "legitimate aims". De "legitimate aims" in artikel 8, tweede lid, zijn: "national security", "public safety", "economic well-being of the country", "prevention of disorder" of "prevention of crime". In de jurisprudentie van het EHRM heeft de betekenis van deze begrippen tot dusverre weinig afzonderlijke aandacht gekregen. Eventuele interpretatie van de doelcriteria vindt steeds plaats in relatie tot wat noodzakelijk wordt geacht in een democratische samenleving.

Het ligt min of meer voor de hand dat een regeling, op grond waarvan een overheidsfunctionaris een inbreuk op de privacy van een burger mag maken in het kader van de opsporing van een begaan strafbaar feit of de bestrijding van terroristische dreiging, weinig aanleiding zal geven tot discussie met betrekking tot de mogelijke grondslag. Uit het voorgaande blijkt dat alle in dit wetsvoorstel voorgestelde bijzondere opsporingsmethoden in min of meerder mate een inbreuk maken op het recht op privacy zoals dat is gegarandeerd in artikel 8 EVRM. De consequentie daarvan is dat deze methoden een wettelijke basis behoeven die bovendien aan bepaalde kwaliteitseisen moet voldoen. Het voorliggende ontwerp voldoet aan deze 'Straatsburgse eisen'.

§ 3. Jurisprudentie

Bijzondere opsporingsmethoden worden gekenmerkt door de heimelijke toepassing ervan en worden ook in ons deel van het Koninkrijk met enige regelmaat toegepast.²¹

In 2007 is de toepassing van een aantal bijzondere opsporingsmethoden getoetst door het Gerecht in eerste aanleg van de Nederlandse Antillen zittingsplaats Curaçao op 5 september 2007 (parketnr. 900.266/07) in de zgn. Kingscrosszaak. In deze zaak wordt een aardig beeld geschetst van de huidige praktijk en de problemen die rijzen door het ontbreken van een wettelijke regeling. Het betrof in deze zaak het plaatsen en gebruiken van opname apparatuur in een voertuig ten behoeve van het zogenaamde direct afluisteren van gesprekken (hierna te noemen: OVC-methoden; opname vertrouwelijke communicatie) en het plaatsen van een peilbaken ten behoeve van de observatie. Tijdens het onderzoek ter terechtzitting was gebleken dat de officier van justitie had toegestaan dat er stelselmatig werd geobserveerd en dat met toestemming van de Procureur-Generaal en de hoofdofficier van justitie een technisch hulpmiddel in een voertuig was geplaatst ten behoeve van het direct afluisteren van vertrouwelijke gesprekken. Dit gebeurde met inachtneming van de in Nederland daarvoor geldende procedures. De officier van justitie meldde ter zitting dat qua procedure de inzet van bijzondere opsporingsmiddelen heeft plaatsgevonden met inachtneming van de Richtlijn Bijzondere Opsporingsmethoden NA van 17 december 2004, uitgevaardigd door de Procureur-Generaal. Deze richtlijn is echter niet gepubliceerd.²² De

---

²¹ De zaken waarbij bijzondere opsporingsmethoden zijn toegepast zijn: de Orionzaak (stelselmatige observatie), de zaak Demei (HR 9 november 1999, nr. 112355A, het plaatsen van afluister-apparatuur in het kantoor van gedeputeerde Demei) en de Kingscrosszaak.

²² De richtlijn wordt wel genoemd in het Evaluatierapport Rechtshandhaving, zij het

Nederlands-Antilliaanse wetgeving kent, evenals de Arubaanse, nog geen expliciete regeling van bijzondere opsporingsbevoegdheden.

De toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden is in Aruba tot op heden eenmaal aan de rechter ter toetsing voorgelegd, in de recentelijk behandelde Dominozaak (GEA 143/08, parketnr. 2007/6112). In deze zaak oordeelde het Gerecht in het tussenvonnissen d.d. 23 mei 2008 dat de inzet van OVC-methoden – ondanks het ontbreken van een wettelijke basis- niet dermate onrechtmatig was dat dit dient te leiden tot het meest verre gaande gevolg van niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie. Reden hiervoor was dat het Gerecht van mening was dat er geen sprake was van aantasting van het beginsel van een behoorlijke procesorde en het recht op een eerlijke behandeling, omdat de toepassing zorgvuldig en op transparante wijze was geschiedt. In het eindvonnis d.d. 4 juli 2008 werd het openbaar ministerie verweten dat zij niet toegankelijk en voorzienbaar hadden gemaakt, door bekendmaking aan het publiek, dat en onder welke omstandigheden OVC als een in de praktijk bestaande bijzondere opsporingsmethode zou kunnen worden ingezet, vooruitlopend op gewenste nieuwe wetgeving. Aangezien gedurende de langdurige inzet van de OVC door het openbaar ministerie geen aandacht aan enige vorm van algemene bekendmaking werd geschonken, is niet voldaan aan de belangrijke eisen die voortvloeien uit het EVRM. Nu aan die minima-eisen niet is voldaan, oordeelde het Gerecht dat alle OVC van het bewijs uitgesloten dient te worden. Door de niet-naleving van de voor de opsporing geldende regels is de verdachte immers getroffen in het belang dat de overtreden norm beoogt te beschermen.

Uitgangspunt is thans dat de huidige situatie hier vergelijkbaar is met die van voor de invoering van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (hierna te noemen: Wet BOB) in Nederland. Toetsing van de gebezigde opsporingsmethoden zal derhalve thans nog moeten plaatsvinden aan de hand van de jurisprudentie van de Hoge Raad van voor de invoering van de Wet BOB in Nederland. Uit die jurisprudentie komt naar voren dat niet-wettelijk geregelde opsporingsmethoden mogen worden toegepast mits niet stelselmatig. De inzet van deze methoden mag geen min of meer volledig beeld geven van bepaalde aspecten van het privé-leven van een verdachte. Het gebruik van technische hulpmiddelen kan tot gevolg hebben dat eerder sprake is van stelselmatigheid. In dat geval wordt er een inbreuk gemaakt op het in artikel 8 EVRM gegarandeerde recht op privacy. Een dergelijke inbreuk door overheidsorganen is slechts toegestaan indien een wettelijke regeling daarin voorziet. De jurisprudentie van het EHRM laat zien dat hoe groter de inbreuk op het recht op privacy van de burger, hoe gedetailleerder de wetgeving zal moeten zijn. In de Nederlandse Antillen en Aruba geldt zelfs een strengere eis, omdat artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering eist dat de strafvordering slechts plaatsvindt in de gevallen en op de wijze bij landsverordening voorzien.²³ Het formeelwettelijke kader wordt wat betreft de opsporing van strafbare feiten door de politie, onder leiding van de officier van justitie, gevormd door artikel 2 van de Politieregeling 1999 (PB 1999 no. 79) resp. Landsverordening Politie (AB 1988 no. 18) en de artikelen 184 en 185 in samenhang met artikel 183 van het Wetboek van Strafvordering voor de overige opsporingsambtenaren.²⁴

---

daar onder de aanduiding Richtlijn Bijzondere Opsporingsmethoden NA 1994.

²³ Datzelfde gold destijds ook voor Nederland. Zie de wettelijke regeling van art. 1 NSv.

²⁴ In deze artikelen worden de opsporingsambtenaren opgesomd. De Hoge Raad

De officier van justitie heeft een sleutelrol bij de toepassing van dwangmiddelen ten behoeve van de opsporing.

In de eerdergenoemde Antilliaanse zaak was gebleken dat incidenteel was geobserveerd. Nu daarbij gebruik was gemaakt van een peilbaken en daarbij met een hulpmiddel vertrouwelijk gesprekken waren afgeluisterd, oordeelde het Gerecht in eerste aanleg dat er een verdergaande inbreuk op de privacy van verdachte was gemaakt. Voordat de rechter oordeelde over de consequentie van deze constatering, stelde hij: "Het opnemen van vertrouwelijke communicatie door middel van een technisch hulpmiddel kan zeer diep in de persoonlijke levenssfeer van de burger dringen. In de wel formeelwettelijk geregelde Nederlandse situatie is daarvoor dan ook de toestemming van de rechter-commissaris vereist. Binnen het Nederlandse openbaar ministerie vindt tevens toetsing plaats alvorens de vordering tot inzet wordt gedaan. Aangezien hier te lande tot op heden specifieke wetgeving ontbreekt, ligt het vorderen van toestemming van de rechter-commissaris niet voor de hand. Wel heeft interne toetsing binnen het openbaar ministerie plaatsgevonden, en wel door de hoofdofficier van justitie en de Procureur-Generaal op grond van voornoemde richtlijn. Door de opgemaakte processen-verbaal en de verantwoording ter terechtzitting is transparantie van de wijze waarop is opgespoord verkregen". De rechter oordeelt verder dat de toepassing van het afluisteren op zich niet onredelijk was. "Het doel van de toepassing van het afluisteren kon - geoordeeld naar het moment van de toepassing van het dwangmiddel - niet op andere, meer doelmatige en minder ingrijpende wijze worden bereikt. (..) De door het dwangmiddel veroorzaakte inbreuk werd door de ernst van de verdenking - het op grote schaal witwassen van misdrijfgelden - gerechtvaardigd".

Het gerecht komt vervolgens met een opmerkelijke visie: "Gegeven de locale jurisprudentie mag bekend worden verondersteld dat, vooruitlopend op een formeelwettelijke regeling, de dwangmiddelen uit de op zich toegankelijk Nederlandse BOB ook hier te lande kunnen worden toegepast, met zoveel mogelijk de inachtneming van de Nederlandse regelgeving dienaangaande. Wat betreft de voorzienbaarheid van de inbreuk moet daarom geoordeeld worden dat deze niet geheel ontbreekt". Het Gerecht stelt overigens verder wel: "Anderzijds moet geoordeeld worden dat juist door de combinatie van observeren met behulp van een technisch hulpmiddel en met gebruik van afluisterapparatuur, zij het incidenteel, een redelijk volledig beeld is verkregen van de wijze van werken van verdachte zijnde een bepaald aspect van diens privé-leven. Daartoe is hier te lande een formeelwettelijke regeling nodig, die ontbreekt. De slotsom moet luiden dat het opnemen van vertrouwelijke informatie gecombineerd met het gebruik van het peilbaken, gelet op het ontbreken van specifieke wetgeving en niet-publicatie van de richtlijn op die punten, een onherstelbaar vormverzuim oplevert. Dat verzuim is echter niet van dien aard dat daaraan de door de verdediging bepleite gevolgen - niet-ontvankelijkheid of bewijsuitsluiting - moeten worden verbonden. Het Gerecht, van oordeel zijnde dat het door normschending veroorzaakte nadeel langs deze weg redelijkerwijs kan worden gecompenseerd, zal de hoogte van een op te leggen straf, in verhouding tot de ernst van de normschending, verlagen".²⁵

---

heeft aangegeven dat deze taakomschrijving en opsomming tevens bevoegdheden impliceert.

²⁵ De straf werd met 12 maanden verlaagd (60 maanden ipv 72 maanden gevangenisstraf).

De regering is van mening dat uit de hierboven behandelde uitspraken duidelijk blijkt dat een formeelwettelijke regeling van bijzondere bevoegdheden tot opsporing wenselijk is en zodoende niet langer op zich mag laten wachten.

§ 4. Nederland als voorbeeld: de Wet BOB

De Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden (Stb. 1999, 245, i.w.tr. op 1 februari 2000, hierna te noemen: Wet BOB) heeft een aantal bijzondere bevoegdheden tot opsporing in Nederland geïntroduceerd. Uit de hiervoor beschreven zaken blijkt dat het openbaar ministerie op dit moment in bepaalde zaken gebruik maakt van de inzet van bijzondere opsporingsmethoden en dat dit gebeurde met inachtneming van de in Nederland daarvoor geldende procedures. Het lijkt daarom verstandig om bij de wettelijke regeling van deze methoden uitvoerig stil te staan bij de wijze waarop de wettelijke regeling in Nederlandse is vormgegeven.

In de Wet BOB is uitvoering gegeven aan de voorstellen van de Parlementaire Enquête Commissie Opsporingsmethoden (Kamerstukken II 1995/96, 24 072). De conclusies daaruit dwongen tot een nieuwe regeling. Later zijn door de Wet bevoegdheden vorderen gegevens (Stb. 2005, 390), Computercriminaliteit II (Stb. 2006, 300) en de Wet verruiming mogelijkheden opsporing en vervolging terroristische misdrijven (Stb. 2006, 731) deze bijzondere opsporingsbevoegdheden verder uitgebreid.

De belangrijkste uitgangspunten van de Wet BOB zijn:

- a. codificatie van opsporingsmethoden. Opsporingsmethoden die niet onder de bevoegdheid van artikel 2 Politiewet of de artikelen 141 en 142 WvSv konden worden gebracht, dienden goed geregeld te worden. Het gaat hierbij met name om opsporingsmethoden die risico's meebrengen voor de integriteit van de opsporing dan wel een inbreuk maken op grondrechten van burgers;
- b. het verstevigen van het gezag van de officier van justitie bij de opsporing. Dit is onder meer geregeld doordat bijzondere opsporingsbevoegdheden alleen uitgeoefend kunnen worden door middel van een bevel van de officier van justitie;
- c. het zorgen voor transparantie en controleerbaarheid van de opsporing. De toepassing van opsporingsmethoden dient zo transparant mogelijk te geschieden door middel van een verslag in een proces-verbaal.²⁶ Door de Wet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten ter verruiming van de mogelijkheden tot opsporing en vervolging van terroristische misdrijven (Stb.2006, 580) is de toepassing van de bijzondere opsporingsbevoegdheden uitgebreid voor het geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf. De onderhavige wet is een resultaat van de doorlichting van de wetgeving die is aangekondigd in de brief aan de Tweede Kamer naar aanleiding van de aanslagen in Madrid (Kamerstukken II 2003/04, 27 925, nr. 123). De urgentie van de wet werd verder onderstreept door de moord op Theo van Gogh en de reacties daarop vanuit de politiek en de samenleving. De grote bedreiging die van terroristische aanslagen uitgaat, rechtvaardigt, aldus het Nederlandse kabinet, dat afwegingen ten aanzien van de inzet van strafvorderlijke bevoegdheden anders uitvallen dan in het reguliere strafrecht het geval is. Uitgangspunt moet naar het oordeel van het onderhavige kabinet zijn dat

---

²⁶ Slechts via art. 187d NSv bestaat de mogelijkheid in verband met de veiligheid van personen of een zwaarwegend opsporingsbelang om informatie af te schermen.

opsporingshandelingen waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van een terroristische aanslag, verricht moeten kunnen worden.

De bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn in Nederland over de Titels IVa, V, Va, Vb, Vc, Vd en Ve van het Wetboek van Strafvordering verdeeld. Titel IVa betreft bijzondere bevoegdheden tot opsporing van vermoedelijk begane strafbare feiten. De titel sluit daarmee naar zijn grondslag aan bij de gebruikelijke grondslag voor andere bevoegdheden in het wetboek. Er is sprake van het traditionele verdenkingscriterium van artikel 27 lid 1 NSv als voorwaarde, terwijl gesproken wordt van een verdachte. De bevoegdheden van Titel V kunnen worden uitgeoefend indien in georganiseerd verband misdrijven worden beraamd of gepleegd, als omschreven in artikel 67, eerste lid NSv die gezien hun aard of samenhang met andere misdrijven die in dat georganiseerd verband worden beraamd of gepleegd een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. De verruiming van de mogelijkheden tot opsporing van terroristische misdrijven van Titel Vb schuilt erin dat de wetgever een aantal opsporingsbevoegdheden mogelijk maakt waarvoor, in afwijking van Titel IVa geen 'redelijk vermoeden van het begaan' van een terroristisch misdrijf meer vereist is. De wetgever meent dat met een lagere graad van verdenking ('aanwijzingen') moet kunnen worden volstaan teneinde de inzet van opsporingsbevoegdheden in geval van een terroristische misdrijf gemakkelijker te kunnen maken. Het doel zit dus niet meer zozeer in het opsporen (en vervolgen) van terroristische misdrijven, maar in het voorkomen ervan. Daartoe wordt strafvordering nadrukkelijker dan ooit aangewend. In Titel Va en Vc is de bijstand van burgers aan de opsporing van strafbare feiten geregeld. Tenslotte bevat Titel Ve het 'verkenkend onderzoek'.

§ 5. Uitgangspunten van het ontwerp

Voor de wetgever hier is het niet zozeer de vraag *of* er bijzondere opsporingsbevoegdheden in het Wetboek van Strafvordering dienen te worden opgenomen: het een en ander houdt onder meer verband met de toename van georganiseerde criminaliteit die ook in onze landen kan worden geconstateerd. De vraag die hier meer speelt is *welke* bijzondere opsporingsbevoegdheden in het Wetboek van Strafvordering geregeld dienen te worden en op welke wijze. Aan de hand van de volgende drie uitgangspunten zal de voorgestelde wetgeving worden verantwoord. Deze uitgangspunten zijn:

1. bepaalde opsporingsmethoden behoeven een concrete wettelijke basis;
2. opsporingshandelingen waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van een terroristische aanslag moeten verricht kunnen worden;
3. transparantie en controleerbaarheid van de toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden.

In de hierna volgende paragrafen zullen de bovengenoemde uitgangspunten nader toegelicht worden.

§ 5.1 Uitgangspunt 1: Het codificeren van opsporingsmethoden

Bijzondere opsporingsmethoden worden met enige regelmaat ingezet. Het openbaar ministerie van de Nederlandse Antillen hanteert daarbij een interne richtlijn die gebaseerd is op de Wet BOB uit Nederland. In Aruba

ontbreekt een dergelijke richtlijn tot nu toe. De jurisprudentie van het EHRM laat echter zien dat een interne richtlijn niet "in accordance with the law" is indien er met deze methoden een meer dan beperkte inbreuk op het recht op privacy van burgers wordt gemaakt. Ook de risico's die een aantal van deze methoden met zich mee brengt voor de integriteit van de opsporing dwingen tot een uitdrukkelijke wettelijke regeling. Bovendien zullen de opsporingsdiensten en het openbaar ministerie geconfronteerd worden met steeds meer problemen indien niet van tevoren geheel en al duidelijk is waar de grenzen van rechtmatige opsporing liggen.

§5.2 Uitgangspunt 2: (Opsporings)handelingen waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van een terroristische aanslag moeten verricht kunnen worden.

In het belang van een adequate bestrijding van terrorisme is gekozen voor een aanzienlijke verruiming van de toepassingsmogelijkheden van bijzondere opsporingsbevoegdheden. Het gaat om de toepassing van alle bijzondere opsporingsbevoegdheden in geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf. Het gaat daarbij niet alleen om voltooide delicten maar juist ook om de voorbereiding van, poging tot en zelfs het samenspannen tot een terroristisch misdrijf. Het zou ongewenst zijn als, bij aanwijzingen van – voorbereiding van, poging tot of samenspanning tot – terroristische misdrijven, opsporingshandelingen waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van een terroristische aanslag, achterwege zouden moeten worden gelaten bij gebreke van een voldoende onderbouwde verdenking.

Het is niet geheel ondenkbaar, dat wij ook in het Caribische gebied gebruik zullen moeten maken van deze bevoegdheden. Het grote aantal cruiseschepen dat de eilanden aandoet en het grote aantal grote toeristenhotels vormen immers een potentieel doelwit.

Van aanwijzingen is sprake indien de beschikbare informatie feiten en omstandigheden bevat die erop duiden dat daadwerkelijk een terroristisch misdrijf zou zijn of zal worden gepleegd. Het begrip "aanwijzingen" is een nieuw begrip. Het komt het dichtst bij het criterium "indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat" uit de Wapenverordening (AB 1998 GT 4). Alleen moet er in het laatste geval sprake zijn van een gepleegd strafbaar feit waarbij een wapen is gebruikt. De bedoeling van de invoering van het criterium 'aanwijzing' is echter dat een dergelijk strafbaar feit wordt voorkomen. Er moet juist preventief kunnen worden opgetreden bij dreiging van een terroristisch misdrijf. "Aanwijzingen van een terroristisch misdrijf" gaat minder ver dan een strafvorderlijke verdenking. Waar, in lijn met artikel 47 Sv, bij andere feiten in verband met de eis van een verdenking een redelijk vermoeden dat een strafbaar feit is gepleegd tot uitgangspunt wordt genomen, kan bij terroristische misdrijven ook in gevallen waarin het minder waarschijnlijk is dat er sprake is van een dergelijk misdrijf, opsporing plaatsvinden. Kortom: aanwijzingen zijn voldoende; een "redelijk" vermoeden van een strafbaar feit is niet vereist. Als voorbeeld van voldoende aanwijzingen kan worden gedacht aan moeilijk verifieerbare geruchten dat een aanslag wordt voorbereid of dat daartoe wordt samengespannen. Ook uitkomsten van dreigingsanalyses van (buitenlandse) inlichtingendiensten kunnen aanwijzingen opleveren. Bij dergelijke geruchten moeten de bijzondere opsporingsbevoegdheden kunnen worden gehanteerd: bij opsporing van terroristische misdrijven staat immers niet alleen het hard maken van een redelijke verdenking, maar minstens evenzeer het voorkomen van aanslagen centraal.

§ 5.3 Uitgangspunt 3: Transparantie en controleerbaarheid van de opsporing

Om de controleerbaarheid van de opsporing te vergroten, vooral waar het de toepassing van heimelijke bevoegdheden betreft, wordt voorgesteld de opsporing transparanter te maken. Alles wat in het belang van de opsporing aan bijzondere opsporingsbevoegdheden is ingezet, moet afdoende geverbaliseerd worden en terug te vinden zijn in het procesdossier.

§ 6. Over te nemen bevoegdheden

In deze paragraaf zal worden ingegaan op de vraag welke bijzondere opsporingsbevoegdheden uit het Nederlandse Wetboek van Strafvordering zullen worden overgenomen in het onderhavige ontwerp. Het onderzoekskader waarin deze bevoegdheden zullen worden geïntroduceerd zal nader worden beschreven in de volgende paragraaf. In het kort zal aangegeven worden welke bevoegdheden uit de Wet BOB wel en welke niet in het ontwerp zijn verwerkt.

De regering acht het wenselijk de volgende bijzondere bevoegdheden tot opsporing over te nemen in het onderhavige ontwerp: het stelselmatig observeren, het infiltreren, de pseudokoop en –dienstverlening, het stelselmatig inwinnen van informatie, de bevoegdheden in een besloten plaats, het opnemen van vertrouwelijke informatie en het vorderen van gegevens. In het artikelsgewijze gedeelte van deze memorie van toelichting zal nader ingegaan worden op de hierboven genoemde bevoegdheden. Uit onderzoek is gebleken dat in Nederland de bevoegdheden uit titel V (Bijzondere bevoegdheden tot opsporing voor het onderzoek naar het beramen of plegen van ernstige misdrijven in georganiseerd verband) vrijwel nooit worden gebruikt (zie in het bijzonder de eindevaluatie van de Wet BOB van het WODC in samenwerking met het Willem Pompe instituut van de Universiteit Utrecht uit 2004).²⁷ Gezien de uitkomsten van genoemd onderzoek lijkt overname van titel V in dit ontwerp dan ook niet noodzakelijk. Bovendien is het regelen van deze bevoegdheden in de situatie als bedoeld in de Nederlandse wet niet zinvol omdat in dat geval er veelal ook een verdenking bestaat van het overtreden van artikel 146 (deelname aan een misdadige organisatie) en deze bevoegdheden dus in het klassieke kader al mogen worden toegepast. Er bestaat derhalve geen noodzaak om deze bepalingen uit het Nederlandse recht over te nemen. Hetzelfde geldt voor de notificatieplicht van artikel 126bb NSv. Dit artikel 126bb NSv geeft de officier van justitie de opdracht om na afloop van het toepassen van een bijzondere opsporingsbevoegdheid en zodra het belang van het onderzoek dat toelaat de betrokkene schriftelijk ervan op de hoogte te stellen dat jegens hem een dergelijke bevoegdheid is toegepast. Onderzoek heeft uitgewezen dat dit in Nederland niet of nauwelijks gebeurt. Zie eindevaluatie Wet BOB, p. 145-147. De regering ziet geen reden om deze bepaling over te nemen. Behalve dat in Nederland hiervan nauwelijks gebruik wordt gemaakt, is de toepassing van dit artikel gezien de kleinschaligheid van de eilanden niet in het belang van de opsporing. Immers, door middel van deze notificatie zou te makkelijk door "anderen" inzicht kunnen worden verkregen in de toepassing van bijzondere opsporingsmethoden.

---

²⁷ A. Beijer e.a., De wet bijzondere opsporingsbevoegdheden – eindevaluatie, 2004, p. 110-112.

Voorts ziet de regering geen aanleiding om artikel 126cc NSv over te nemen. Deze bepaling geeft aan de officier van justitie de opdracht om gegevens die worden verkregen door middel van toepassing van bijzondere opsporingsmethoden te bewaren tot twee maanden na beëindiging van de zaak. Daarna dienen deze gegevens te worden vernietigd nadat de laatste notificatie als bedoeld in artikel 126bb NSv is gedaan. Gezien de beperkte bezetting van het openbaar ministerie legt de administratie van deze plicht een te grote druk op de organisatie. Bovendien is deze bevoegdheid gekoppeld aan de notificatieplicht waarvan onderzoek heeft uitgewezen dat in Nederland niet of nauwelijks gebruik wordt gemaakt. Hierdoor wordt er derhalve ook nog weinig vernietigd. Tevens is de regering van oordeel dat het bewaren van deze gegevens eventueel kan bijdragen aan de opheldering van andere strafbare feiten. Dat belang wordt van grotere waarde geacht. De wijze waarop deze gegevens moeten worden bewaard, zal nader worden uitgewerkt in een ministeriële regeling. Tot slot is gekozen om artikel 126ee NSv niet over te nemen in het onderhavige ontwerp. Dit artikel is bedoeld om het gebruik van technische hulpmiddelen bij de toepassing van bijzondere opsporingsmethoden betrouwbaar en inzichtelijk te maken. Voorts geeft dit artikel aan dat hierover nadere regels kunnen worden gesteld. Het Besluit Technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden (Stb. 1999, 547) voorziet hierin in Nederland. Uit de eindevaluatie van de Wet BOB blijkt dat het om een zeer ingewikkelde en tijdrovende procedures gaat. Deze procedures zijn gezien de kleinschaligheid van de eilanden en de beperkte capaciteit van zowel de politie als het openbaar ministerie hier een te grote belasting. Bovendien dient een dergelijke uitvoeringsregeling steeds te worden aangepast in verband met de verdere ontwikkeling van technische hulpmiddelen. Het is derhalve de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie om ervoor zorg te dragen dat er verantwoord wordt omgegaan bij het gebruik van technische hulpmiddelen tijdens de inzet van bijzondere opsporingsmethoden. Eventuele onregelmatigheden bij het gebruik van technische hulpmiddelen kunnen ter terechtzitting aan de orde worden gesteld. De rechter kan vervolgens via de toepassing van artikel 413 Sv corrigerend optreden.

§ 7. Definitie opsporingsonderzoek

In het ontwerp wordt in artikel 1 Sv een nieuwe definitie geïntroduceerd van het begrip "opsporingsonderzoek". Dit begrip wordt gedefinieerd als het onderzoek in verband met strafbare feiten onder gezag van de officier van justitie met als doel het nemen van strafvorderlijke beslissingen. Het gezag van de officier van justitie is als meest kenmerkend voor de opsporing centraal gesteld. Van opsporing is op basis van deze definitie sprake indien:

- a. voor het nemen van strafvorderlijke beslissingen gerichte activiteiten worden ondernomen naar aanleiding van het redelijk vermoeden dat een strafbaar feit is begaan (klassieke opsporing);
- b. voor het nemen van strafvorderlijke beslissingen gerichte activiteiten worden ondernomen naar aanleiding van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf (opsporing terroristische misdrijven).

De eerste categorie bestaat reeds en in het kader van deze zogenaamde klassieke opsporing worden de volgende bijzondere opsporingsbevoegdheden geïntroduceerd: stelselmatig observeren, infiltratie, pseudo-koop of dienstverlening, stelselmatig inwinnen van informatie, opnemen van een besloten plaats, opnemen van vertrouwelijke

communicatie en het vorderen van gegevens. Het opnemen van telecommunicatie is opnieuw geregeld in artikel 177r. Voorgesteld wordt in navolging van Nederland bijzondere opsporingsbevoegdheden ook te regelen indien er sprake is van "aanwijzingen van een terroristisch misdrijf". In geval van dergelijke "aanwijzingen" staan overigens slechts de bevoegdheden uit Titel XVIII en XIX ter beschikking. Andere opsporingsbevoegdheden mogen niet worden ingezet zolang geen sprake is van een redelijk vermoeden dat een terroristisch misdrijf is begaan.

§ 8. Rechtsbescherming

Om al deze bevoegdheden nader te normeren is per bevoegdheid aangegeven de voorwaarden waaronder (in casu: de strafbare feiten en gronden) de functionaris die met de bevoegdheid is belast, een persoon mag onderwerpen aan deze bevoegdheid en de wijze waarop aan deze bevoegdheid uitvoering moet worden gegeven.

Alle bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn opgedragen aan de officier van justitie. In een aantal gevallen moet hij echter voorafgaand aan de inzet van de bevoegdheid een machtiging vorderen bij de rechter-commissaris. Het gaat hier om bevoegdheden waarmee een vergaande inbreuk op het recht op privacy kan worden gemaakt. De machtiging van de rechter-commissaris is bijvoorbeeld nodig indien het opnemen van communicatie wordt bevolen in de zin van de artikelen 177q en 177r. In een aantal andere gevallen moet voorafgaande schriftelijke toestemming door de Procureur-Generaal zijn verleend. Het gaat daarbij om bevoegdheden waarvoor een groot afbreukrisico voor de feitelijke uitvoerder zelf bestaat zoals infiltratie, burgerinfiltratie en burgerpseudokoop.

De grond voor de toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden is in alle gevallen minimaal "het belang van het onderzoek". Dat betekent dat de inzet van een bijzondere opsporingsbevoegdheid nodig is in het belang van het opsporingsonderzoek om in een bepaalde zaak strafvorderlijke beslissingen te kunnen nemen. Te denken ware daarbij aan een beslissing tot (verdere) vervolging of de toepassing van andere (bijzondere) opsporingsbevoegdheden. Het geval waarin bijzondere opsporingsbevoegdheden mogen worden ingezet is bij aanwijzingen van een terroristisch misdrijf altijd dezelfde. Bij de klassieke opsporing (onderzoek naar een begaan strafbaar feit) geldt hoe ingrijpender (de mogelijke inbreuk) hoe zwaarder het strafbare feit moet zijn. Minder ingrijpende bevoegdheden als het stelselmatig inwinnen van informatie mogen worden toegepast indien er slechts sprake is van verdenking van enig misdrijf. Het merendeel van de bevoegdheden mag worden ingezet indien er sprake is van een verdenking van een misdrijf waarop voorlopige hechtenis is toegelaten. Voor een beperkt aantal bevoegdheden geldt dat zij slechts mogen worden ingezet indien er sprake is van een verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten dat gezien zijn aard of de samenhang met andere door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert. Deze laatste voorwaarde geldt voor (burger)infiltratie, het betreden van een besloten plaats in het kader van stelselmatige observatie en het opnemen van communicatie in de zin van artikel 177q en 177r. In een geval, namelijk wanneer in verband met direct opnemen van communicatie een woning moet worden betreden, dient er sprake te zijn van een misdrijf, waarop acht jaren of meer is gesteld (artikel 177q). De wijze waarop de bevoegdheden mogen worden gebruikt moet nadrukkelijk in het bevel worden aangegeven.

§ 9. De financiële consequenties van het onderhavige ontwerp

De kosten die gepaard zullen gaan met de invoering van de bijzondere opsporingsbevoegdheden in het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen zijn moeilijk te kwantificeren. Gezien de schaalgrootte alhier, de te verwachten frequentie van inzet van de bevoegdheden en de voor de inzet benodigde menskracht en middelen (hoog specialistisch personeel en dito apparatuur) zou het investeren alhier in de benodigde kennis en middelen buitenproportioneel zijn. Voor bepaalde na te melden bevoegdheden verdient het daarom de voorkeur om de inzet daarvan elders binnen het Koninkrijk in te kopen of te huren, aangezien de daarmee op jaarbasis gepaard gaande kosten per saldo lager zullen liggen dan de investering in eigen mensen en middelen alsook de afschrijving van laatstgenoemde.

Bij de hieronder te geven raming van jaarlijks met de uitvoering van de bijzondere opsporingsbevoegdheden gepaard gaande kosten, moet het volgende worden opgemerkt. Indien wordt gesproken van het elders inkopen/inhuren van diensten dan wordt bij de daarmee gepaard gaande bedragen vooralsnog uitgegaan van de kosten exclusief salariskosten. Mocht dit wijzigen, dan moet per inzet gerekend worden op een aanzienlijke verhoging van de kosten. De verhoging wordt in dat geval geschat op ten minste 30% van na te melden totaalbedrag op jaarbasis. In de huidige constellatie worden observatiewerkzaamheden al verricht in samenwerking met het Recherche Samenwerkingsteam op basis van wederzijdse bijstand. Het is noodzakelijk maximaal twee secties Observatieteam (OT) op te richten en in stand houden. Hiervoor dienen voldoende mensen (ten minste 12) opgeleid te worden en zij dienen tevens hun vaardigheden te onderhouden. Omdat niet altijd met 2 secties OT gereden behoeft te worden is voor wat betreft het aantal voertuigen uitgegaan van 1,5 sectie.

Omdat het OT moet werken op een relatief klein oppervlak waar men snel wordt herkend of gekend, is het noodzakelijk dat het OT gebruik maakt van andere dan politievoertuigen. Daarmee zijn relatief hoge huurkosten gemoeid, welke op jaarbasis geraamd worden op NAfl.365.000,-. Dit bedrag omvat hoofdzakelijk een, op basis van ervaring gemaakte, reële inschatting van huur- en leasekosten voor voertuigen. Voorts worden initiële investeringen in zichtversterkende middelen, zoals kijkers, camera's, videoapparatuur, programmatuur, laptop en peilbakens geschat op NAfl.200.000,-. Bij een afschrijving over vier jaren betekent dit een jaarlijkse last van NAfl.50.000,-. Indien bij genoemde bedragen de geschatte opleidingskosten van NAfl.25.000,- op jaarbasis worden opgeteld, komt dit op een totaalbedrag van NAfl.440.000,- op jaarbasis. De overige bijzondere opsporingsmethoden vergen de inzet van speciaal opgeleid personeel en soms hoogwaardige -dure- technologie. Gelet op de schaalgrootte van de eilanden van Nederlandse Antillen, de te verwachten inzet, de noodzaak tot opleiden van mensen en het onderhouden/vernieuwen van vaardigheden en apparatuur, lijkt om redenen hierboven al genoemd een investering door de Nederlandse Antillen zelf in deze technologie en in opleidingen buitenproportioneel. Het verdient daarom aanbeveling voor de inzet van genoemde methodieken steeds gebruik te maken van externe specialisten. Voor een inschatting van het te verwachten gebruik moet gekeken worden naar de afgelopen jaren. Daar waar de wettelijke bevoegdheden ontbraken werden deze slechts toegepast in opsporingsonderzoeken waar de aard en ernst van de feiten

daarom vroegen. Indien de wettelijke bevoegdheid er wel is, zal dat een aanzuigende werking hebben op het gebruik van de bevoegdheden. Geschat wordt dat genoemde, grotere operaties, uit te voeren door de korpsen (al dan niet in samenwerking met andere lokale diensten) ongeveer zo'n 10 maal per jaar zullen plaatsvinden. Waar het betreft de noodzaak tot werken onder dekmantel (stelselmatige informatie-inwinning of infiltratie) wordt geschat dat dit door het KPNA eens per twee jaar zal worden ingezet. Een en ander resulteert in 10 inzetten (een team van 6 personen), gedurende 2 weken, inclusief reis- en verblijfkosten en autohuur. In deze berekening is het totaalpakket van plaatsing en verwijdering van apparatuur meegenomen. De kosten van die inzetten worden geraamd op NAfl.625.000,- . Voorts is een stelpost opgenomen ter zake onvoorziene kosten. Daarbij valt te denken aan de huur van een safehouse, camouflagekosten en het aanleggen van technische voorzieningen zoals hoge snelheids-datalijnen. De kosten van afschrijving van te gebruiken apparatuur zullen worden doorberekend, welke in de stelpost is verdisconteerd. Deze post wordt gesteld op NAfl.225.000,- . Voor een gemiddeld infiltratietraject moet gerekend worden op de inzet van een infiltratieteam gedurende 6 maanden. Er moet, naast reguliere reis- en verblijfkosten, gerekend worden op hoge onvoorziene kosten wegens reizen en verblijf om de "cover" in stand te kunnen houden. Een dergelijke operatie kost ongeveer NAfl.450.000,- . Bij een inzet van dit middel eens per twee jaar komt dit op een jaarlijkse last van NAfl.225.000,- . Een en ander totaliseert tot een bedrag van NAfl.1.075.000,- . Indien daarbij de kosten van observatie worden opgeteld komt het op een totaalbedrag van NAfl.1.515.000,- .

De ervaring met bijzondere opsporingsbevoegdheden in Nederland leert, dat de effectiviteit van de opsporing sterk kan toenemen. Zeker in strafzaken waar de op te sporen misdrijven zijn ingegeven door "winstbejag" kan de toepassing van de bijzondere opsporingsbevoegdheden er voor zorgen dat niet slechts zicht wordt verkregen op de gepleegde of nog te plegen strafbare feiten, maar tevens op de daarmee wederrechtelijk verkregen gelden en vermogens. Doordat de Nederlandse Antillen na invoering van het onderhavige ontwerp beschikt over een up-to-date stelsel van opsporingsbevoegdheden, kunnen deze ook in financiële zin hun waarde bewijzen. Financiële onderzoeken naar illegaal verkregen vermogen, zoals drugswinsten, opbrengsten van mensensmokkel en – handel, grootschalige fraude en diefstallen zouden met behulp van de thans voorgestelde bevoegdheden veel meer dan nu het geval is kunnen resulteren in het niet alleen berekenen van wederrechtelijk verkregen voordeel maar ook het daadwerkelijk afnemen hiervan.

De regering heeft met het voorgaande een inzicht gegeven in de kosten die – binnen de begroting - gemoeid zijn met de desbetreffende werkzaamheden; er wordt op gewezen dat deze werkzaamheden geen meerkosten mee zullen brengen.

§ 10. Advies van de Raad van Advies (advies van 11 maart 2010, RA/37-09-LV)

De Raad vraagt speciale aandacht voor de vernietiging van de persoonsgegevens die zijn verkregen bij de uitoefening van opsporingsgegevens en geeft de regering in overweging in het ontwerp regels op te nemen met betrekking tot het vernietigen van de ingewonnen informatie over een persoon, nadat de zaak is geëindigd.

De regering heeft ervoor gekozen dat bij het toepassen van bijzondere opsporingsbevoegdheden er zoveel mogelijk door politie en justitie transparant en controleerbaar gewerkt dient te worden (zie elders in deze de Memorie van Toelichting). In dat kader geldt dat alles wat in het belang van de opsporing aan bijzondere opsporingsbevoegdheden is ingezet afdoende geverbaliseerd dient te worden hetgeen vervolgens controleerbaar wordt gemaakt doordat de opgemaakte processen-verbaal terug te vinden zijn in het procesdossier. Aldus krijgt de rechter, maar ook de verdediging, inzicht in de toegepaste bijzondere opsporingsmethoden en kan de (zittings)rechter controle uitoefenen en bij eventuele geconstateerde onregelmatigheden via artikel 413 van het Wetboek van Strafvordering sanctionerend optreden. Het transparant en controleerbaar werken kent naar het oordeel van de regeringen echter zowel praktische als principiële grenzen. Zo heeft de regering er uitdrukkelijk voor gekozen om onderhavig wetsvoorstel zo praktisch mogelijk in te richten. Het feit dat allerlei ingewikkelde wetgeving op het gebied van bijzondere opsporingsmethoden in Nederland niet worden nageleefd, omdat wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat die praktisch onuitvoerbaar blijken te zijn, hebben de regeringen doen besluiten om die delen uit de Nederlandse wetgeving dan ook niet over te nemen. Dat geldt onder meer voor de notificatieplicht en de plicht voor het uiteindelijk vernietigen van gegevens die zijn verkregen door middel van toepassing van bijzondere opsporingsmethoden. Anders dan de Raad van Advies is de regering van oordeel dat juist geleerd dient te worden van de Nederlandse ervaring. Bovendien zou gezien de (geringe) administratieve capaciteit van het Openbaar Ministerie deze plicht een onevenredig grote druk op de organisaties leggen. Naast praktische onuitvoerbaarheid is de regering van oordeel dat het invoeren van de notificatieplicht alsmede de plicht tot het vernietigen van gegevens die voortkomen uit de toepassing van bijzondere opsporingsmethoden tevens principiële nadelen kent. Gezien de kleinschaligheid van de Nederlandse Antillen zal het voor het Openbaar Ministerie moeilijk zijn om allerlei bijzondere opsporingsmethoden toe te passen. In het geval het Openbaar Ministerie ook nog eens tot notificatie verplicht zou worden dan zou het nog moeilijker worden gemaakt om daadwerkelijk de bijzondere opsporingsmethoden toe te passen. Immers, op die wijze zouden door 'anderen' inzicht kunnen worden verkregen in de toepassing van deze opsporingsmethoden. Hetzelfde kan in dat verband worden gezegd over de plicht om gegevens te vernietigen, omdat op die wijze juist de informatiepositie van het Openbaar Ministerie wordt verminderd in plaats van verstrekt. De regering is van oordeel dat juist het bewaren van deze gegevens eventueel in de toekomst een bijdrage kan leveren aan de opheldering van strafbare feiten. De regering is zich ervan bewust dat de betreffende gegevens privacygevoelig zijn. Om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde wens van de Raad van Advies om het bewaren van deze gegevens aan wettelijke regels te binden, is het wetsontwerp in die zin aangepast dat in het wetsvoorstel zal worden opgenomen dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop de gegevens bewaard dienen te worden.

De Raad geeft de regering voorts in overweging de mogelijkheid om woningen te betreden om het nodige te doen voor het afluisteren van vertrouwelijke communicatie die in woningen wordt gevoerd, te heroverwegen. De regering heeft na heroverweging besloten artikel 177q te handhaven, aangezien het hier een belangrijk en onmisbaar onderdeel

in de opsporing van strafbare feiten betreft dat aanvullend is op de reeds geregelde bevoegdheden. De mogelijkheid om vertrouwelijke communicatie in woningen te kunnen opnemen, is gezien in het licht van de internationale verhoudingen onmisbaar. Immers dienen de landen in het kader van bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme te kunnen beschikken over de gewraakte voorziening, niet in de laatste plaats omdat het geven van internationale rechtshulp in dergelijke gevallen mogelijk dient te zijn.

Bovendien is de regeling met waarborgen omkleed; zo is de mogelijkheid waarover het hier gaat beperkt tot bepaalde ernstige misdrijven en is voorafgaande toestemming van de rechter-commissaris vereist.

Naar aanleiding van een daartoe strekkende opmerking van de Raad van Advies is in de toelichting bij artikel 177z aangegeven dat onder het begrip 'aanwijzingen' hetzelfde moet worden verstaan als het begrip 'aanwijzingen' in de Titels XVIII en XIX.

Aan het advies van de Raad om in de financiële paragraaf duidelijk aan te geven dat er geen meerkosten zullen worden opgenomen is gevolg gegeven.

De Raad wijst er op dat in de Memorie van toelichting bij de artikelen 177m, 177n en 177x geen aandacht wordt besteed aan de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de Staat voor derden die schade lijden als gevolg van de bij de uitvoering van voornoemde artikelen gegeven bevelen. De regering erkent dat in bepaalde gevallen schade kan ontstaan ten gevolge van rechtmatige dan wel onrechtmatige toepassing van de artikelen 177m, 177n en 177x. Deze gevallen verschillen echter niet van de aansprakelijkheid die kan ontstaan bij toepassing van andere dwangmiddelen. Titel XVII van het derde boek van het Wetboek van Strafvordering (Schadevergoeding wegens toepassing van dwangmiddelen) voorziet in deze gevallen. De toelichting op genoemde artikelen is in dezen aangevuld.

Eveneens is op advies van de Raad de toelichting bij artikel 177x aangevuld inzake de positie van burgerinformanten.

Naar aanleiding van het advies van de Raad is aan het eind van het ontwerp een bepaling opgenomen waarin een evaluatie van de BOB-wetgeving is voorgeschreven na verloop van 3 jaren.

Naar aanleiding van een opmerking van de Raad van Advies van Aruba inzake de noodzaak van waarborgen terzake van technische hulpmiddelen, is aan artikel 177h een lid toegevoegd dat voorschrijft dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, regels worden gesteld omtrent de technische eisen waaraan de hulpmiddelen moeten voldoen, zulks mede met het oog op de onschendbaarheid van de vastgelegde waarnemingen. Voorts is gehoor gegeven aan de opmerkingen van wetstechnische en redactionele aard.

Tenslotte kan nog vermeld worden dat de regering in overeenstemming met de regering van Aruba aan artikel 177h een lid heeft toegevoegd dat voorschrijft dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, regels worden gesteld omtrent de technische eisen waaraan de hulpmiddelen moeten voldoen, zulks mede met het oog op de onschendbaarheid van de vastgelegde waarnemingen.

Artikelsgewijze toelichting

Ad artikel I,

Onderdeel A

In ten 1° van het onderhavige onderdeel worden een aantal definities toegevoegd aan artikel 1. Het betreft de definities van de begrippen "aanbieder van een communicatiedienst", "gebruiker van een communicatiedienst", "gegevens", "opsporingsonderzoek" en "voorwerpen". De toevoeging van de definitie van het begrip "opsporingsonderzoek" vloeit voort uit de gewenst uitbreiding van de reikwijdte van dit begrip. Als gevolg van deze uitbreiding zijn de bijzondere bevoegdheden tot opsporing niet slechts inzetbaar in het kader van de klassieke opsporing, maar ook in het kader van de opsporing van terroristische misdrijven.

De wijziging van het begrip "telecommunicatie" in "communicatie" heeft tot gevolg dat de reikwijdte van de verschillende artikelen sterk wordt uitgebreid. Hierop zal in de toelichting bij de artikelen 177q en 177r nader worden ingegaan.

Ten 2° van het onderhavige onderdeel strekt ertoe een aantal bestaande definities in artikel 1 te laten vervallen. Het betreft de definities van de begrippen "gegevensverkeer", "telecommunicatie" en "telecommunicatie-infrastructuur".

Onderdeel B

Het onderhavige onderdeel strekt tot wijziging van het derde lid van artikel 119a van het Wetboek van Strafvordering. Tevens wordt er een nieuw vierde lid aan dit artikel toegevoegd. Het derde lid maakt het mogelijk om beslag te leggen op het vermogen van een derde en creëert zo een verhaalsrecht op het vermogen van een derde, met name bestemd voor die gevallen waarin de verdachte of veroordeelde de goederen in bewaring heeft gegeven bij een derde en er eigenlijk sprake is van een schijnconstructie. De voorwaarden, waaraan in dat geval dient te worden voldaan, zijn cumulatief opgesomd in de onderdelen a tot en met c van het derde lid. Ten aanzien van de eerste voorwaarde kan nog worden opgemerkt, dat in deze fase van het onderzoek nog geen absolute zekerheid is vereist dat de omstandigheid zich voordoet.

Het nieuwe vierde lid gaat nog iets verder: indien deze derde persoon dergelijke voorwerpen aan zijn vermogen heeft toegevoegd, dan kan ook op *andere* voorwerpen van hem beslag worden gelegd. Men zou daarbij kunnen denken aan voorwerpen, die gemakkelijker in beslag kunnen worden genomen of uitgewonnen, maar ook aan een situatie, dat die derde de oorspronkelijke voorwerpen heeft weggemaakt.

Voor de goede orde dient opgemerkt te worden, dat door het opnemen van deze beide leden in artikel 119a, onder derden ook conservatoir beslag op onroerende zaken kan worden gelegd indien overigens aan de voorwaarden is voldaan.

Deze bepalingen dienen, vooruitlopend op de voorgenomen algehele evaluatie van het Wetboek van Strafvordering, met voorrang te worden opgenomen in ons wetboek gelet op onze internationale verplichtingen met betrekking tot de bestrijding van internationale criminaliteit, waaronder witwassen, heling en de bestrijding c.q. financiering van terrorisme. De hier gecreëerde bevoegdheden zijn daarbij onmisbaar en zijn ook te bezigen in een mogelijk geval van het verlenen van internationale rechtshulp.

Onderdeel C

Het onderhavige onderdeel strekt ertoe, in samenhang met de in onderdeel b aangebrachte wijziging van artikel 119a, artikel 119c van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen. De wijzigingen zijn het gevolg van het mogelijk maken van conservatoir derdenbeslag. Met name het wijzigen van onderdeel f is daarbij cruciaal, aangezien anders de artikelen 119a en 119c elkaar zouden tegenspreken. Het invoegen van de onderdelen f en g betreft de betekening van het derdenbeslag, hetgeen onmisbaar is in de strafvorderlijke procedure. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om in onderdeel a het woord "bevelschrift" te vervangen door het woord "verlof", waarmee aansluiting wordt gezocht met de formulering in de huidige wettelijke regelingen. Tevens is een nieuw onderdeel d ingevoegd, welke overeenkomt met de huidige bepaling in het Nederlandse Wetboek van Strafvordering.

Onderdeel D

Het onderhavige onderdeel strekt ertoe Titel XIV van het derde boek te laten vervallen. Deze titel omvat de specifieke regeling met betrekking tot het aftappen van gegevensverkeer, alsmede een aantal algemene bepalingen ten aanzien van de procedure tot toepassing van deze bevoegdheid. In het ontwerp zijn de algemene bepalingen opgenomen in de voorgestelde Titel XVII. Het opnemen van telecommunicatie is opnieuw geregeld in artikel 177r.

Onderdeel E

In onderdeel E van artikel I wordt na Titel XVI een aantal nieuwe titels ingevoegd, waarin de regeling met betrekking tot de bijzondere opsporingsbevoegdheden wordt uiteengezet. In de voorgestelde Titel XVII zijn de algemene bepalingen voor de toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden opgenomen. Hieronder zullen de artikelen nader worden toegelicht.

Artikelen 177h tot en met 177j (algemene bepalingen)

De artikelen 177h, 177i en 177j geven een algemene regeling die geldt ten aanzien van alle in de volgende titels omschreven bijzondere bevoegdheden tot opsporing. Er worden regels gegeven omtrent de inhoud van de door de officier van justitie te verstrekken bevelen tot toepassing van een bijzondere bevoegdheid tot opsporing, de daartoe vereiste machtiging van de rechter-commissaris en een regeling met betrekking tot de inzet van buitenlandse opsporingsambtenaren. Omwille van de leesbaarheid van de regeling is er, anders dan in de Wet BOB, niet voor gekozen deze bepalingen telkens afzonderlijk per bijzondere opsporingsbevoegdheid te omschrijven.

Ad artikel 177k (Interne openbaarheid)

Artikel 177k beoogt de interne openbaarheid terzake het gebruik van bijzondere opsporingsbevoegdheden te vergroten en is een uitbreiding van de reeds bestaande artikelen 4 en 186 van het Wetboek van Strafvordering. De toepassing van bijzondere bevoegdheden moet worden verantwoord. In beginsel geschiedt dat in het procesdossier zodra het belang van het onderzoek dat toelaat. Bij deze afweging mogen ook

belangen die spelen met betrekking tot de strafzaak tegen medeverdachten een rol spelen. Slechts indien de toepassing van de bijzondere bevoegdheid gegevens heeft opgeleverd die vallen onder het verschoningsrecht (in de zin van artikel 252 Sv), moeten deze gegevens worden vernietigd. Ook indien de toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden van geen betekenis is geweest voor het onderzoek moet daarvan, op grond van het vierde lid, in het procesdossier melding worden gemaakt van de toepassing.

Nadere regels omtrent het bewaren en vernietigen van processen-verbaal en andere voorwerpen waaraan gegevens kunnen worden ontleend die zijn verkregen door de uitoefening van een van de bevoegdheden genoemd in de titels XVIII en XIX, worden in een Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, opgenomen.

Artikel 177l (Stelselmatige observatie)

In artikel 177l worden alleen die vormen van observatie van een persoon expliciet geregeld die stelselmatig zijn. Er is sprake van stelselmatige observatie als er een min of meer volledig beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van iemands privé-leven (bijvoorbeeld diens uitgavenpatroon of diens contacten met een crimineel). Het betreft derhalve slechts die vormen van observatie waarmee een meer dan beperkte inbreuk wordt gemaakt op het recht op privé-leven van burgers. Wordt besloten tot een vorm van observatie die, naar vooraf vaststaat, zo een resultaat tot gevolg kan hebben, dan mag deze observatie slechts op bevel van de officier van justitie worden toegepast. De vraag of sprake is van een stelselmatige observatie kan afhangen van elementen als de duur, de plaats (meer of minder besloten of intiem), de intensiteit, continuïteit of frequentie en het al dan niet toepassen van een technisch hulpmiddel en de mogelijkheden die dat biedt (meer dan alleen de zintuiglijke waarneming versterken of niet). Met name de combinatie van elementen zal bepalend zijn. De persoon, die mag worden geobserveerd hoeft overigens niet in alle gevallen de verdachte zelf te zijn: ook andere betrokkenen kunnen worden geobserveerd, indien dit in het belang is van het onderzoek. Uiteraard zal het openbaar ministerie een uiterst terughoudend beleid voeren op dit punt en hierbij kan worden aangetekend, dat de bevelen tot observatie aan het dossier zullen worden toegevoegd en de onafhankelijke rechter naderhand zal oordelen of de observatie heeft plaatsgevonden binnen de kaders van de wet.

Artikel 177m (Infiltratie)

De noodzaak tot het introduceren van deze bevoegdheid is reeds gelegen in het feit dat regelmatig verzoeken vanuit het buitenland worden ontvangen om bepaalde infiltratieacties toe te laten op ons grondgebied. Om aan deze verzoeken in de toekomst gevolg te kunnen geven is een wettelijke regeling vereist. Infiltratie is een opsporingsmethode die op zichzelf voor de opsporingsambtenaar zeer risicovol is, en bovendien de kans op afglijden naar de onderwereld met zich mee brengt, met alle gevolgen van dien. Het kenmerkende aan deze bevoegdheid is immers dat de infiltrant undercover, dat wil zeggen zonder dat kenbaar is dat hij optreedt in het kader van zijn opsporingstaak, langdurig deel uitmaakt van een criminele groep door zich daarin in een bepaalde rol te manifesteren waarbij het plegen van strafbare feiten een onderdeel is van die rol. Om de controle op de uitvoering te vergroten waarmee mede de kans op afglijden wordt verkleind, ziet de wetgever daarin aanleiding om de bevoegdheid tot infiltratie naar het voorbeeld van Nederland te codificeren. De bevoegdheid staat onder directe

controle van de Procureur-Generaal. Hij moet voorafgaand aan de inzet schriftelijke toestemming verlenen. In het derde lid staat het zogenaamde "Tallon"-criterium verwoord. De tekst in Nederland luidt: "De opsporingsambtenaar mag bij de tenuitvoerlegging van het bevel een persoon niet brengen tot andere strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht". De regering stelt voor deze zin in de gebiedende wijs op te nemen in dit ontwerp, waarbij om alle misverstanden te voorkomen, het begrip "andere strafbare feiten" is beperkt tot: "strafbare feiten". De aanduiding 'ander' duidt op een ander dan de opsporingsambtenaar. De regering erkent dat in bepaalde gevallen schade kan ontstaan ten gevolge van rechtmatige dan wel onrechtmatige toepassing van dit artikel. Deze gevallen verschillen echter niet van de aansprakelijkheid die kan ontstaan bij toepassing van andere dwangmiddelen. Titel XVII van het derde boek van het Wetboek van Strafvordering (Schadevergoeding wegens toepassing van dwangmiddelen) voorziet in deze gevallen.

Artikel 177n (Pseudo-koop of -dienstverlening)

Deze opsporingsmethode wordt regelmatig op de eilanden toegepast en tot nu toe gebaseerd op de opsporingstaak, als omschreven in de artikelen 184 en 185 Sv. De bevoegdheid kan worden toegepast aangaande een verdachte of een persoon jegens wie aanwijzingen van een terroristisch misdrijf bestaan. Ook voor deze opsporingsmethode geldt dat de toepassing risico's met zich meebrengt voor de integriteit van de opsporing. In tegenstelling tot de bevoegdheid tot infiltratie gaat het hier echter om kortstondige operaties, waarmee een snelle klap aan een criminele organisatie kan worden uitgedeeld. Te denken valt aan het zich voordoen als koper van verdovende middelen bij een mogelijke dealer. Om de controle op de uitvoering te vergroten, ziet de wetgever daarin aanleiding om de bevoegdheid tot pseudo-koop of -dienstverlening naar het voorbeeld van Nederland te codificeren. De regering erkent dat in bepaalde gevallen schade kan ontstaan ten gevolge van rechtmatige dan wel onrechtmatige toepassing van dit artikel. Deze gevallen verschillen echter niet van de aansprakelijkheid die kan ontstaan bij toepassing van andere dwangmiddelen. Titel XVII van het derde boek van het Wetboek van Strafvordering (Schadevergoeding wegens toepassing van dwangmiddelen) voorziet in deze gevallen.

Artikel 177o (Stelselmatig inwinnen van informatie)

Deze bevoegdheid ziet op het stelselmatig door een opsporingsambtenaar undercover inwinnen van informatie. Het gaat dus om het zonder als opsporingsambtenaar herkenbaar zijn verzamelen van informatie. De bevoegdheid kan worden toegepast jegens een verdachte of een persoon jegens wie aanwijzingen van een terroristisch misdrijf bestaan. Indien er niet sprake is van het *stelselmatig* inwinnen van informatie is hiervoor geen aparte bevoegdheid nodig. Te denken valt daarbij aan het vragen van inlichtingen bij autodealers, juweliers, makelaars etc. over de besteding van een bepaalde persoon. Het inzetten van een speciaal daarvoor opgeleide opsporingsambtenaar moet worden gezien als het inwinnen van stelselmatige informatie, waardoor er altijd een bevel van de officier van justitie aan ten grondslag moet liggen.²⁸ Voorgesteld wordt deze bevoegdheid ook in ons land te introduceren omdat het praktische nut

---

²⁸ Zie in dat verband in het bijzonder het rapport van WODC, evaluatie bijzondere opsporingsbevoegdheden, fase 1, p. 130.

hiervan groot kan zijn en gezien de inbreuk die een dergelijke methode op het recht op privacy van burgers kan maken.

Artikel 177p (Bevoegdheden in een besloten plaats)

Net als in artikel 126k NSv wordt voorgesteld de bevoegdheid tot het betreden van een besloten plaats en het daar uitvoeren van onderzoekshandelingen als het opnemen van die plaats of het aldaar veiligstellen van sporen of het aldaar plaatsen van een technisch hulpmiddel (bijv. een camera) om zo de aanwezigheid of verplaatsing van een goed vast te kunnen stellen, op te nemen.

Artikel 177q (Vertrouwelijke communicatie)

Onder vertrouwelijke communicatie valt bijvoorbeeld een in beslotenheid gevoerd gesprek, een niet openbaar e-mailbericht, of niet voor het publiek bestemd radioverkeer. Ook het gebruik van een geldautomaat, waarbij een persoon met behulp van zijn bankpas communiceert met de computer van de bank, valt onder dit begrip. Met het gebruik van de term communicatie wordt in dit ontwerp bewust gekozen voor een ruim begrip. Het artikel krijgt door de moderne technologie een zeer ruim bereik. Voor communicatie is de uitwisseling van gegevens of berichten tussen twee personen of een persoon en een organisatie (onderdeel) een wezenlijk element. De interactie is essentieel. Het artikel voorziet bovendien als steunbevoegdheid in de mogelijkheid om voor de uitvoering besloten plaatsen en onder omstandigheden ook woningen te betreden, bijvoorbeeld om een bug te plaatsen. (Dat laatste kan bijvoorbeeld ook in een computer voor het registreren van toetsaanslagen en muisklikken). Bij deze bevoegdheid dringt justitie zeer diep door in de persoonlijke levenssfeer op een wijze die tot voor kort nog nauwelijks voor mogelijk werd gehouden, waardoor een extra en nadrukkelijke machtiging van de rechter-commissaris op zijn plaats is. Omdat in de praktijk behoefte bestaat aan de toepassing van deze methode wordt de vastlegging in deze wettelijke regeling voorgesteld.

Artikel 177r (Het opnemen van communicatie)

De oude (telefoon)tapregeling van de artikelen 167 tot en met 171 Sv wordt vervangen naar Nederlands voorbeeld. In Nederland is recentelijk de tapregeling vervangen als uitvloeisel van het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken (Trb. 2002, 18), het zogenaamde Cybercrime Verdrag. Het Verdrag verplicht ertoe de bevoegdheid te creëren om communicatie op te nemen die plaatsvindt met gebruikmaking van de diensten van een serviceprovider in de zin van het Verdrag. Serviceproviders ("aanbieders van een communicatiedienst") zijn degenen die aan de gebruikers van een dienst de mogelijkheid bieden te communiceren met behulp van een geautomatiseerd werk of die gegevens verwerken of opslaan ten behoeve van een zodanige dienst. Verreweg de belangrijkste categorie aanbieders die hieronder vallen, betreft de openbare telecommunicatiesector. Maar daarnaast vallen ook de besloten netwerken en diensten onder de begripsbepaling, alsmede diegenen die gegevens verwerken of opslaan ten behoeve van een communicatiedienst of diens gebruikers. Met een aanbieder van een geheel of gedeeltelijk besloten communicatienetwerk of -dienst worden private netwerken bedoeld, zoals vormen van intranet. Met degene die in de uitoefening van een beroep of bedrijf gegevens verwerkt of opslaat ten behoeve van een communicatiedienst of diens gebruikers wordt bijvoorbeeld een aanbieder van webhostingdiensten of een beheerder van websites bedoeld. Ook in ons

land zijn vormen van intranet en aanbieders van webhostingdiensten en beheerders van websites actief.
Het derde lid creëert de mogelijkheid tot het verplichten van de aanbieder van een communicatiedienst tot het verlenen van medewerking.

Artikel 177s (Vorderen van gegevens)

De kern van dit artikel bestaat uit de bevoegdheid van de officier van justitie om van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, te vorderen bepaalde opgeslagen of vastgestelde gegevens te verstrekken. Dat kunnen identificerende gegevens zijn betreffende naam, adres, woonplaats, postadres, geboortedatum, geslacht, rekeningnummers en administratieve kenmerken behorende bij een persoon. Het kunnen echter ook verkeersgegevens betreffen zoals het nummer van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met wie de gebruiker van een communicatiedienst verbinding heeft, heeft gehad of heeft getracht een verbinding mee te maken; de datum en het tijdstip waarop de verbinding met de gebruiker tot stand is gebracht en beëindigd en de duur van de verbinding, dan wel, ingeval er geen verbinding tot stand is gekomen, de datum en het tijdstip waarop is getracht verbinding met de gebruiker tot stand te brengen. Deze gegevens kunnen worden gevorderd bij een ieder die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt. Het moet dan gaan om rechtspersonen en natuurlijke personen die in de uitoefening van een beroep of bedrijf gegevens verwerken, zoals overheidsdiensten, financiële instellingen, aanbieders van communicatiediensten, verenigingen, professionele dienstverleners en instellingen die diensten verlenen op het gebied van opleiding, cultuur, sport etc., al dan niet op commerciële basis. Volgens het derde lid moeten in de vorderingen bepaalde informatie worden opgenomen. Niet in alle gevallen is het daarbij noodzakelijk om aan de persoon van wie gegevens wordt gevraagd de naam van de betrokkenen op te geven. De formulering van de wet onderstreept dat in die gevallen het noemen van de naam achterwege kan blijven. Het gaat om bestaande, reeds beschikbare gegevens, maar ook om toekomstige gegevens die pas na de vordering worden verwerkt. Gezien de ontwikkelingen op het gebied van de informatie- en communicatietechnologie bestaat er genoeg aanleiding om een dergelijke brede bevoegdheid in onze wetgeving op te nemen.

Artikel 177t (Vorderen gevoelige gegevens)

Het voorgestelde artikel 177t schept de bevoegdheid om gevoelige gegevens te vorderen. Onder gevoelige gegevens worden verstaan: gegevens over bijvoorbeeld iemands godsdienst, ras, politieke gezindheid, gezondheid of seksuele leven. Gevoelige gegevens zijn gegevens die vanwege hun aard een indringende inbreuk kunnen maken op de persoonlijke levenssfeer. Om die reden dient de bevoegdheid aan zwaardere voorwaarden te zijn gebonden dan de bevoegdheid tot het vorderen van andere gegevens. De gevoelige gegevens zijn uitgezonderd van de bevoegdheid tot het vorderen van gegevens. In de formulering van die bevoegdheid wordt namelijk bepaald dat de te vorderen gegevens geen betrekking mogen hebben op deze gevoelige gegevens.

Artikel 177u (Gebruik van scanapparatuur)

Ten einde het opnemen van bepaalde communicatie en het vorderen van bepaalde gegevens mogelijk te maken, wordt de (steun)bevoegdheid tot het gebruik van scanapparatuur geïntroduceerd, waardoor de officier van

justitie kan bevelen dat apparatuur (zoals een IMSI-catcher) wordt ingezet om het nummer te achterhalen waarmee de gebruiker van een communicatiedienst kan worden geïdentificeerd of andere gegevens van een persoon kunnen worden achterhaald. De strafvorderlijke bevoegdheid tot de inzet van dergelijke apparatuur is uitsluitend toegestaan om toepassing mogelijk te maken van de bevoegdheden tot het vorderen van (verkeers)gegevens of tot het opnemen van communicatie die wordt gevoerd met een geautomatiseerd werk. Het gaat dus om gevallen waarin deze bevoegdheden niet kunnen worden toegepast omdat men niet beschikt over het daarvoor noodzakelijke nummer van de gebruiker van de communicatiedienst.

Artikel 177v (Bevel medewerking ontsleutelen gegevens)

Indien gegevens die door toepassing van de hiervoor besproken bevoegdheden worden gevorderd met behulp van codes zijn beveiligd, is het van belang dat deze beveiliging kan worden doorbroken. Voorgesteld wordt deze (steun-)bevoegdheid in ons wetboek op te nemen.

Titel XIX: Medewerking van burgers

De voorstellen tot nu toe betroffen functionarissen, namelijk personen aan wie vanwege hun specifieke functie bevelen kunnen worden gericht tot het verrichten van bepaalde handelingen. In deze aparte titel zal worden opgenomen de medewerking die van "gewone" burgers kan worden gevraagd.

Artikel 177w (Burgerpseudo-koop of dienstverlening en inwinnen van informatie)

Van deze methode wordt in de strijd tegen de (georganiseerde) criminaliteit reeds met enige regelmaat gebruik gemaakt. Codificatie van deze praktijk is gezien de aard van de handelingen die moeten worden verricht (het plegen van strafbare feiten) vereist. Wij stellen dan ook voor deze bevoegdheden op te nemen in het Wetboek van Strafvordering. In het derde lid staat ook hier het zogenaamde "Tallon"-criterium verwoordt, zoals hierboven bij artikel 177m is besproken. De aanduiding "ander" duidt hier op ieder ander dan de burger, die onder regie van de overheid optreedt.

Artikel 177x (Burgerinfiltratie)

De bevoegdheid om in uitzonderingsgevallen burgers als infiltrant in te zetten wordt uit het Nederlandse wetboek overgenomen. Er zullen immers omstandigheden zijn waarin opsporingsambtenaren niet kunnen infiltreren in een criminele of terroristische groep terwijl 'gewone' burgers dat wel zouden kunnen. In dergelijke gevallen moet een wettelijke regeling voorhanden zijn. Uiteraard vergt dit nog veel meer toezicht door Justitie dan infiltratie door een opsporingsambtenaar.

In het vierde lid van dit artikel staat het zogenaamde "Tallon"-criterium verwoordt. De tekst in Nederland luidt: "De opsporingsambtenaar mag bij de tenuitvoerlegging van het bevel een persoon niet brengen tot andere strafbare feiten dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht". De regering stelt ook hier voor deze zin in de gebiedende wijs op te nemen in het onderhavige ontwerp, waarbij om alle misverstanden te voorkomen, het begrip "andere strafbare feiten" is beperkt tot: 'strafbare feiten'. De aanduiding 'ander' duidt op een ander dan de opsporingsambtenaar. De regering erkent dat in bepaalde gevallen schade kan ontstaan ten gevolge van rechtmatige dan wel onrechtmatige toepassing van dit artikel.

Deze gevallen verschillen echter niet van de aansprakelijkheid die kan ontstaan bij toepassing van andere dwangmiddelen. Titel XVII van het derde boek van het Wetboek van Strafvordering (Schadevergoeding wegens toepassing van dwangmiddelen) voorziet in deze gevallen. Aan de te sluiten overeenkomst met een burger in het kader van bijstand aan de opsporing door burgers zitten zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke kanten. In de eerste plaats kent de overeenkomst publiekrechtelijke kanten omdat het immers strafvordering dient. In dat verband worden over en weer de rechten en plichten vastgelegd, evenals de wijze van uitvoering. De wet eist verder dat de geldigheidsduur wordt vastgelegd. De overeenkomst bevestigt daarmee het gezag van de Officier van Justitie die de inhoud in de regel zal dicteren en dient te accorderen. In de tweede plaats kent de overeenkomst ook privaatrechtelijke kanten. De overeenkomst dwingt immers tot uitvoering, bijvoorbeeld tot betaling voor verleende diensten. In het geval naar het oordeel van de Officier van Justitie de inspanning van de informant onder de maat blijft en de burger derhalve wanprestatie pleegt, kan niet alleen tot niet-betaling worden overgegaan maar tevens tot het opzeggen van de overeenkomst.²⁹ Aangezien aan de overeenkomst zelf geen gegevens kunnen worden ontleend als bedoeld in artikel 177k eerste lid, hoeft de overeenkomst door de Officier van Justitie niet bij de processtukken te worden gevoegd. Wel moet van het gebruik van deze methode van onderzoek melding worden gemaakt in het dossier (lid 4). Voeging kan dan worden verzocht (lid 5), maar de openbaarheid van de overeenkomst zal nogal eens op het persoonlijk gevaar van de betrokken burger of op een (ander) zwaarwegend opsporingsbelang afstuiten.

Titel XX

In deze titel wordt de situatie aan de orde gesteld, dat de overheid op de hoogte is geraakt van een uiterst ongewenste situatie met betrekking tot de aanwezigheid van levensgevaarlijke goederen of met betrekking tot het plegen van levensgevaarlijke delicten. In dat kader is het opnemen van een bijzondere bevoegdheid op zijn plaats.

Artikel 177y (Doorlaten)

Voorgesteld wordt om naar Nederlands voorbeeld het zogenaamde doorlaten in het ontwerp op te nemen. Gekozen is voor de Nederlandse regeling maar met enkele aanpassingen. In artikel 177y is een verplichting tot inbeslagneming gecreëerd indien de opsporingsambtenaar tijdens het opsporingsonderzoek daadwerkelijk de vindplaats te weten komt van voorwerpen waarvan het aanwezig hebben of voorhanden hebben ingevolge de wet verboden is vanwege hun schadelijkheid voor de gezondheid of hun gevaar voor de veiligheid. Men denke als voorbeeld aan een container verdovende middelen. De inbeslagneming mag slechts op bevel van de officier van justitie in het belang van het onderzoek worden uitgesteld met het oogmerk om op een later tijdstip daartoe over te gaan (artikel 177y, eerste lid), of zelfs volledig achterwege blijven indien een zwaarwegend opsporingsbelang wordt gediend. In dit laatste geval moet er echter voorafgaande schriftelijke toestemming van de Procureur-Generaal zijn verkregen (artikel 177y, tweede lid).

De bevoegdheid tot uitstel van inbeslagneming is anders gezegd een bevoegdheid tot gecontroleerde aflevering: men grijpt niet in, opdat op een later tijdstip wel wordt ingegrepen. Deze bevoegdheid mag slechts worden

---

²⁹ Cleiren & Nijboer 2009, (T&C Sv), Inleidende opmerking bij Titel VA, nr. 2, door prof. T. Blom

toegepast wanneer er voldoende waarborgen zijn dat de inbeslagneming op een later tijdstip ook daadwerkelijk kan worden geëffectueerd. De uitgebreidere bevoegdheid tot doorlaten houdt in een bevoegdheid om in het geheel niet op te treden. Het gaat om het onder regie van politie en justitie bewust op de (illegale) markt laten komen van illegale gevaarlijke voorwerpen. De bevoegdheid bestaat slechts indien er sprake is van een zwaarwegend opsporingsbelang. Het hier bedoelde belang moet zwaarwegend zijn, zwaarwegender met name dan het belang dat is gediend met het verbod op doorlaten. Dat belang is de bescherming van de maatschappij tegen de betreffende illegale voorwerpen en de bescherming van de integriteit van de overheid. Het concrete opsporingsbelang moet dus aantoonbaar groter zijn dan het onmiddellijke gevaar dat door het doorlaten van de voorwerpen ontstaat. De bevoegdheid staat daarom onder directe controle van de Procureur-Generaal. Hij moet voorafgaand aan het doorlaten schriftelijke toestemming verlenen. Deze bepalingen zijn niet gecreëerd om belangen van verdachten te beschermen, maar om de maatschappij te beschermen tegen gevaarlijke voorwerpen. De verdachte kan zich dus niet op de niet of de niet juiste naleving van deze bepaling beroepen. Het voordeel van het overnemen van de Nederlandse regeling is dat aansluiting kan worden gezocht bij de Nederlandse rechtspraak en de daarin ontwikkelde jurisprudentie en dogmatiek. Het vierde lid van het Nederlandse equivalent (artikel 126ff NSv) wordt echter niet overgenomen als zijnde overbodig: uiteraard is de vraag hoe de opsporingsambtenaar aan zijn wetenschap van de vindplaats van een gevaarlijk object is gekomen, irrelevant. Ook indien die wetenschap is ontleend aan de inzet van een bijzondere opsporingsbevoegdheid leidt dit tot dezelfde consequenties.

Met dit artikel krijgt de opsporingspraktijk een belangrijke wettelijke basis om (georganiseerde vormen van) criminaliteit beter te bestrijden. Door aan de andere kant echter in beginsel een verplichting tot inbeslagneming in bepaalde situaties te creëren wordt de maatschappij beter beschermd tegen gevaarlijke voorwerpen.

Artikel 177z (Verkennend onderzoek)

Het verkennende onderzoek is bedoeld ter voorbereiding van de opsporing. Het verkennend onderzoek zelf is dus geen opsporing en opsporingsbevoegdheden mogen in dit kader dus ook niet worden ingezet. Bij de feitelijke invulling van het verkennend onderzoek moet worden gedacht aan het al dan niet op grote schaal vastleggen van persoonsgegevens, afkomstig uit open bronnen of verkregen van particulieren op basis van vrijwillige medewerking. Deze informatie uit open bronnen wordt vergeleken met informatie uit politieregisters. Door het vastleggen en vergelijken van gegevens worden deze bewerkt door deze op elkaar te betrekken en te analyseren waardoor de som der gegevens een meerwaarde aan informatie kan opleveren. De informatie wordt veredeld. De verzamelde gegevens worden opgeslagen in een speciaal register. Men zou hierbij kunnen denken aan onderzoek naar sectoren van de samenleving (bijvoorbeeld autohandel) om vast te stellen of en op welke wijze daarbinnen misdrijven worden beraamd of gepleegd. In het kader van het verkennend onderzoek ter voorbereiding van de opsporing van terroristische misdrijven mag hierbij wel gebruik gemaakt worden van een opsporingsbevoegdheid, namelijk het vorderen van gegevens. Onder het begrip 'aanwijzingen' in lid 1 van dit artikel moet hetzelfde worden verstaan als het begrip 'aanwijzingen' in de Titels XVIII en XIX.

Nadere regels omtrent het bewaren en vernietigen van gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van een verkennend onderzoek, worden in een Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, opgenomen.

Ad artikel II

Het onderhavige artikel, ten slotte, regelt de inwerkingtreding van het ontwerp. De regering heeft ervoor gekozen de regeling die strekt tot invoering van bijzondere bevoegdheden tot opsporing met de grootste spoed in werking te laten treden en kiest zodoende voor onmiddellijke inwerkingtreding. De noodzaak van een spoedige inwerkingtreding is gelegen in het tot op heden ontbreken van een wettelijke grondslag van de bijzondere bevoegdheden tot opsporing in het Wetboek van Strafvordering, terwijl deze bevoegdheden in de praktijk reeds met enige regelmaat worden toegepast.

De Minister van Justitie,